

2 ЦАРІВ

Розділ: **1** 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17
18 19 20 21 22 23 24 25

РОЗДІЛ: 1

По смерті Ахава Моав збунтувався проти Ізраїля.

² Ахазія впав був через поруччя у своїй верхній світлиці в Самарії і занедужав. І послав він послів і повелів їм: "Ідіть, спитайте Ваал-Зевува, екронського бога, чи я видужаю від цієї моєї недуги?"

³ Ангел же Господній сказав до Іллі тішбія: "Встань, іди назустріч послам самарійського царя й скажи їм: Хіба в Ізраїлі нема Бога, що ви йдете питати Ваал-Зевува, екронського бога?"

⁴ Тому ось як говорить Господь: Ти не встанеш з ліжка, на яке ліг, ти мусиш умерти." І пішов Ілля.

⁵ Посли повернулись до Ахазії, а він їх спитав: "Чому ви повернулись?"

⁶ Вони ж йому: "Вийшов назустріч нам чоловік і сказав нам: Ідіть, повернітесь до царя, що вас послав, і скажіть йому: Так говорить Господь: Хіба в Ізраїлі нема Бога, що ти посилаєш питати Ваал-Зевува, екронського бога? За це ти не встанеш з ліжка, на яке ліг; ти мусиш умерти."

⁷ Він їх питає: "Як був одягнений той чоловік, що вийшов вам назустріч і сказав вам таке?"

⁸ Ті відповіли йому: "Чоловік той був одягнений у волохату одежу, підперезаний ремінним поясом." І сказав він: "Це Ілля тішбій!"

⁹ Тоді він послав до нього півсотника з його півсотнею. Цей прийшов до нього, - а він сидів на верху гори, - й каже до нього: "Чоловіче Божий, цар повеліває: Зійди з гори!"

¹⁰ Ілля ж відповів, сказавши півсотникові: "Коли я чоловік Божий, нехай зійде з неба вогонь і пожере тебе й твою півсотню." І зійшов з неба вогонь і пожер його та його півсотню.

¹¹ Знову послав цар другого півсотника з його півсотнею. Прийшов він до нього і каже: "Чоловіче Божий! Так говорить цар: Зійди негайно вниз!"

¹² Ілля відповів, сказавши: "Коли я чоловік Божий, нехай зійде з неба вогонь і пожере тебе й твою півсотню." І зійшов з неба вогонь і пожер його та його півсотню.

¹³ Тоді цар послав знову третього півсотника з його півсотнею. Прийшов третій півсотник, упав перед Іллею навколішки й став його благати, кажучи: "Чоловіче Божий! Нехай моє життя й життя оцих 50 слуг твоїх буде цінне в твоїх очах.

¹⁴ Ось бо зійшов вогонь з неба й пожер обох перших півсотників з їхніми півсотнями. Не погордуй же тепер моїм життям!"

¹⁵ І сказав ангел Господній до Іллі: “Зійди з ним! Не бійсь його.” Устав він, пішов з ним до царя,

¹⁶ і каже йому: “Так говорить Господь: За те, що ти послав послів питати Ваал-Зевува, екронського бога, - наче б в Ізраїлі не було Бога, щоб про те питати, - не встанеш з ліжка, на яке ліг; ти мусиш умерти.”

¹⁷ І вмер він за Господнім словом, що промовив Ілля. На місце його став царем брат його Йорам, - у другому році Йорама, сина Йосафата, царя юдейського, - бо в Ахазії не було сина.

¹⁸ Решта дій Ахазії, що він чинив, те записане у літописній книзі царів ізраїльських.

РОЗДІЛ: 2

Того часу, як Господь хотів узяти Іллю у вихорі на небо, йшов Ілля з Єлисеєм із Гілгалу.

² І сказав Ілля до Єлисея: “Зостанься тут, бо Господь посилає мене в Бетел.” Та Єлисей відповів: “Так певно, як живе Господь і як живе твоя душа, - не покину тебе!” І пішли вони в Бетел.

³ Пророчі учні, що були в Бетелі, вийшли до Єлисея й кажуть йому: “Чи знаєш, що сьогодні Господь забере твого пана понад твоєю головою?” Він відповів: “І я це знаю, мовчіть!”

⁴ Ілля сказав йому: “Єлисею, зостанься тут, бо Господь посилає мене в Єрихон.” Той відповів: “Так певно, як живе Господь і як живе твоя душа, я не покину тебе.” Прийшли вони в Єрихон.

⁵ Пророчі учні, що були в Єрихоні, приступили до Єлисея й кажуть йому: “Чи знаєш, що сьогодні Господь забере твого пана понад твоєю головою?” Він відповів: “І я це знаю, повчіть!”

⁶ Ілля сказав йому: “Зостанься тут, бо Господь посилає мене на Йордан.” Той же відрік: “Так певно, як живе Господь і як живе твоя душа, я не покину тебе.” І йшли вони обидва.

⁷ П'ятдесят чоловік із пророчих учнів прийшли й стали навпроти оддалеки, вони ж обидва стали над Йорданом.

⁸ Тоді Ілля взяв свій плащ, згорнув його й вдарив по воді, і вода розступилась на обидва боки так, що вони перейшли по сухому.

⁹ А як перейшли, сказав Ілля до Єлисея: “Проси, що маю тобі зробити, перш ніж буду взятий від тебе.” Єлисей відповів: “Я хотів би мати подвійний дух твій.”

¹⁰ Ілля сказав: “Просиш про важливу річ. Та коли бачитимеш, як я буду взятий від тебе, то воно тобі так буде, а як ні (не бачитимеш), то не буде.”

¹¹ Тим часом, як вони йшли, розмовляючи, раптом вогненна колісниця й вогненні коні розлучили їх, і Ілля знявся в вихрі на небо.

¹² Бачив це Єлисей і закричав: “Батеньку мій, батеньку! Ізраїлева колісниця і коні!” І коли більше його не бачив, захопив свою одежу й роздер надвоє.

¹³ Потім підняв плащ, що впав з плечей Іллі, й повернувся та й став на березі Йордану.

¹⁴ Взяв він плащ, що впав з плечей Іллі, і вдарив по воді, кажучи: “Де Господь, Бог Іллі?” І вдарив по воді, і вона розступилась на обидва боки, і Єлисей перейшов.

¹⁵ Пророчі ж учні, що були в Єрихоні навпроти, побачили його і кажуть: “Дух Іллі

- почив на Єлисеї.” І пішли йому назустріч і вклонились перед ним до землі,
- ¹⁶ і кажуть йому: “Ось є тут із твоїми слугами п'ятдесят міцних мужів, нехай ідуть та шукають твого пана; може Господній дух підняв його та й кинув на якійнебудь горі або в якійнебудь долині.” Він же сказав: “Не посилайте.”
- ¹⁷ Як же вони дуже наполягали на нього, аж соромно йому стало, сказав він: “То посилайте.” От і послали п'ятдесят чоловік, що шукали його три дні, та не знайшли.
- ¹⁸ Повернулись вони до нього, як він сидів у Єрихоні. Він їм і каже: “Чи ж я вам не казав, щоб не ходили?”
- ¹⁹ Мешканці міста сказали Єлисеєві: “Положення цього міста гарне, як сам, пане, бачиш, та вода нездорова й земля не родить.”
- ²⁰ Він каже: “Принесіть мені нову посудину й вкиньте туди соли.” Принесли вони йому.
- ²¹ Тоді він пішов до джерела води, вкинув туди соли та й сказав: “Так говорить Господь: Я зробив цю воду здоровою: не буде більш від неї смерті, ні неврожаю.”
- ²² І вода стала здоровою - аж по цей день, за словом, що сказав Єлисей.
- ²³ Звідти пішов він у Бетел. Як же йшов він дорогою, повибігали малі хлопчики з міста і стали сміятись із нього, приговорюючи: “Ходи, лисий, ходи, лисий!”
- ²⁴ Обернувся він, поглянув на них та й прокляв їх ім'ям Господнім. Тоді дві ведмедиці вийшли з лісу й роздерли сорок двоє дітей.
- ²⁵ Звідти пішов він на Кармель-гору, а звідси повернувся у Самарію.

РОЗДІЛ: 3

Йорам, син Ахава, став царем над Ізраїлем у Самарії у вісімнадцятому році Йосафата, царя юдейського, і царював 12 років.

- ² Він чинив зло в очах Господніх, однак же не так, як його батько й мати, бо він звалив стовпа Ваала, що був поставив його батько.
- ³ Та все ж держався він цупко гріхів, в які Єровоам, син Навата, ввів Ізраїля, і не відступив від них.
- ⁴ Моавський цар Меса мав великі стада і платив ізраїльському цареві як данину 100 000 ягнят і вовну із 100 000 баранів.
- ⁵ Як же вмер Ахав, моавський цар збунтувався проти ізраїльського царя.
- ⁶ Вирушив цар Йорам того часу з Самарії та й зробив перегляд усього Ізраїля,
- ⁷ а Йосафатові, юдейському цареві, послав так сказати: “Моавський цар збунтувався проти мене; чи не підеш зо мною на війну проти моавитян?” Той відповів: “Піду. Як ти, так і я; як твій народ, так і мій народ; як твої коні, так і мої коні.”
- ⁸ Далі спитав: “Якою дорогою вирушимо?” Другий відповів: “Дорогою через едомську пустиню.”
- ⁹ От і двигнулися ізраїльський цар, юдейський цар та едомський цар. Ішли вони сім день обходом, і не стало води для війська й для скоту, що йшов за ними.
- ¹⁰ Ізраїльський цар і каже: “Біда! Скликав Господь трьох царів до купи, щоб видати їх Моавові в руки.”
- ¹¹ Йосафат же каже: “Чи нема тут якогонебудь Господнього пророка, щоб нам спитати Господа через нього?” І відповів один із слуг ізраїльського царя: “Є тут Єлисей, син Сафата, що подавав Іллі воду на руки.”
- ¹² Каже Йосафат: “У цього є слово Господнє.” От і пішли до нього ізраїльський цар і

Йосафат, і едомський цар.

13 Єлисей і каже ізраїльському цареві: “Що мені з тобою діяти? Іди до пророків батька твого та до пророків матері твоєї.” Цар же ізраїльський йому на те: “Та ні бо! Господь скликав трьох царів, щоб видати їх Моавові в руки!”

14 Єлисей каже: “Так певно, як живе Господь сил, що йому служу, якби я не важив на Йосафата, юдейського царя, то я б на тебе й не споглянув і не подивився.

15 Покличте лишень мені грача на гуслах.” І як вдарив той у струни, зійшла рука Господня на Єлисея,

16 і він мовив: “Так говорить Господь: Копайте в цій долині рови за ровами!

17 Так бо говорить Господь: Ви не побачите ні вітру, ні дощу, а долина ця наповниться водою, так що питимете ви, ваше військо й ваш скот.

18 Та це ще мала річ у Господа: він видасть Моава вам у руки.

19 Ви зруйнуєте міста-твердині, всі кращі міста, позрубуєте плодючі дерева, позабиваєте джерела і всяке добре поле занапастите камінням.”

20 І справді, другого дня вранці, коли ото приносять офіру, прийшла вода зо сторони Едому і земля сповнилась водою.

21 Як же довідалися моавитяни, що царі наступають їх воювати, скликали всіх, що надавались до зброї, та й інших, і отаборились на границі.

22 Вставши вранці, як зійшло сонце над водою, дивляться моавитяни - аж перед ними вода червона, немов кров,

23 от і кажуть: “Це кров! Певно царі вдарили один на одного й вчинили різанину між собою. Нуте ж тепер на здобич, моавитяни!”

24 Та як вони наблизились до ізраїльського табору, ізраїльтяни встали й вдарили на моавитян так, що ті кинулися врозтіч від них. Вони ж уганяли за моавитянами й громили їх.

25 Міста поруйнували, кидали кожний по каменеві на всяке добре поле, аж поки його не позакидали, позабивали всі джерела, повирубували плодючі дерева. Зостались тільки камінні мури з Кір-Харесету, та й ті пращовики обступили й заходилися розбивати.

26 Побачив моавський цар, що не може далі воювати, тож узяв з собою 700 чоловік, озброєних мечами, щоб пробитись до едомського царя; та не пощастило їм це.

27 Тоді він узяв свого первородного сина, що мав царювати після нього, і приніс його у всепалення на мурі. Це призвело до великого гніву на ізраїльтян, що відійшли від нього й повернулись у свою землю.

РОЗДІЛ: 4

Одна з жінок пророчих учнів, голосячи, промовила до Єлисея: “Мій чоловік, твій слуга, помер, а ти знаєш, що він, твій слуга, боявся Господа; тепер же прийшов позичальник і хоче забрати моїх обох хлопців у невольники.”

2 Єлисей сказав їй: “Що маю тобі зробити? Скажи мені, що є в тебе в хаті?” Вона ж на те: “Нема нічого в твоєї слугині, крім посуду з олією.”

3 А він їй: “Іди, напозичай по всіх твоїх сусідах посудів, та щоб були порожні, і назбирай чимало!

4 Тоді ввійдеш, замкнеш за собою й за своїми синами двері й наллеш у всі ті посуду. Коли котрий буде повний, відставиш набік.”

- ⁵ Пішла вона від нього та й зачинила двері за собою і за своїми синами. Вони їй подавали, а вона наливала.
- ⁶ А як посуду були повні, каже своєму синові: “Подай мені ще посуд.” Той їй: “Нема вже більш посуду.” І не текло більш олії.
- ⁷ Пішла вона й розповіла про це Божому чоловікові, а він і каже: “Іди, продай олію й заплаати твою позичку, а з останку житимеш сама й твої сини.”
- ⁸ Одного дня, коли Єлисей проходив через Шунам, якась багата жінка, що там жила, принукала його щось з’їсти. І так щоразу, як іде було проз, заверне туди підживитись.
- ⁹ І каже вона раз своєму чоловікові: “Я певна, що цей Божий чоловік, що попри нас завжди проходить, свята людина.
- ¹⁰ Тож збудуймо невеличку верхню світлицю та й поставмо йому там ліжко, стола, стільця й каганець, щоб він, як зайде колись, міг там притулитись.”
- ¹¹ Одного дня прийшов він і зайшов у верхню світлицю та й спочивав там.
- ¹² І сказав своєму слугі Гехазі: “Поклич сюди тую шунамійку.” Той покликав, і вона стала перед ним.
- ¹³ Єлисей мовив до нього: “Скажи їй: Оце ти так горливо дбаєш про нас. Що хочеш, щоб я зробив для тебе? Може щось сказати за тебе цареві або начальникові над військом?” Та вона відповіла: “Я живу собі серед мого народу!”
- ¹⁴ Спитав він: “Що ж би таке їй зробити?” Гехазі відповів: “Та ось сина нема у неї, чоловік же її старий.”
- ¹⁵ Єлисей сказав: “Поклич її.” Той покликав, і стала вона на дверях.
- ¹⁶ І сказав Єлисей: “Через рік о цій порі пригортатимеш сина.” Вона ж каже: “Ні, мій пане, чоловіче Божий! Не обманюй твоєї слугині!”
- ¹⁷ Але зачала жінка й вродила своєчасно сина, як раз о ту пору, коли Єлисей сказав їй.
- ¹⁸ Як же хлопчик підріс, пішов одного дня до батька до женців,
- ¹⁹ і кволиться батькові: “Ой голова моя, голова моя!” Той же сказав слугі: “Одведи його до матері.”
- ²⁰ Взяв він хлоп’я та й одвів до матері. І сиділо воно аж до полудня на колінах у неї, і вмерло.
- ²¹ Тоді пішла вона нагору, поклала його у Божого чоловіка на ліжку, зачинила двері й вийшла;
- ²² покликала свого чоловіка та й каже: “Пришли мені котрогось із слуг з ослицею; поїду притьмом до Божого чоловіка, а тоді повернусь.”
- ²³ Він же каже: “Чого тобі йти до нього? Хіба сьогодні новомісяччя чи субота?” Та вона відповіла: “Бувай мені здоров!”
- ²⁴ Осідлавши ослицю, сказала слугі: “Рушай небарно! Та не зупиняйся в дорозі, хібащо тоді, як тобі скажу.”
- ²⁵ Поїхала вона й прибула до Божого чоловіка на Кармель-гору. Як же побачив її Божий чоловік здалека, сказав своєму слугі Гехазі: “Та це ж шунамійка!”
- ²⁶ Біжи лишень їй назустріч та спитай: Чи все гаразд із тобою? Чи все гаразд із твоїм чоловіком? Чи все гаразд із хлоп’ям?” Вона відповіла: “Гаразд”
- ²⁷ І як вийшла на гору до Божого чоловіка, обняла його ноги, але Гехазі приступив, щоб відвести її. Та Божий чоловік сказав: “Лиши її, бо вона тяжко сумна, і Господь скрив це від мене, не об’явив мені.”
- ²⁸ І каже вона: “Чи ж я прохала сина в мого пана? Чи я ж бо не казала: Не обманюй

мене?”

29 Тоді Єлисей повелів Гехазі: “Підпережи твої боки, візьми мою палицю в руки та йди. Коли зустрінеш когось, не вітай його. А коли хтось вітатиме тебе, не відповідай йому! Та поклади мою палицю на обличчя хлоп'яткові.”

30 Мати хлопчикова каже: “Так певно, як живе Господь і як живеш ти, я не покину тебе!” Встав Єлисей і пішов слідом за нею.

31 Гехазі ж випередив їх і поклав палицю на обличчя хлоп'яткові, та не було ні голосу, ні руху. І повернувся він назустріч Єлисеєві й сповістив його: “Хлоп'ятко не прокинулось.”

32 Як же прибув Єлисей до хати, аж ось хлоп'ятко мертве, лежить у нього на постелі.

33 Ввійшов він, замкнув двері, так що всередині було їх двоє, та й молився Господеві.

34 Потім підійшов до ліжка, простягся над хлоп'ятком, притулив свої уста до його уст, свої очі до його оченят, свої руки до його рученят, і пригорнувся до нього, і оірілось тіло хлоп'ятка.

35 Піднявся він знов, і ходив туди й сюди по світлиці, потім підійшов знову й схиливсь над ним, аж ось хлоп'ятко сім разів чхнуло й розкрило оченята.

36 Кликнув тоді Гехазі й каже: “Поклич сюди шунамійку!” Покликав той, а як вона увійшла, сказав їй Єлисей: “Візьми твого сина.”

37 Приступила вона й упала йому в ноги й уклонилаь до землі; потім узяла свого сина й вийшла.

38 Єлисей повернувся у Гілгал. А була тоді голоднеча в краю. Раз якось, коли пророчі учні сиділи перед ним, сказав він своєму слугі: “Постав великого казана на вогонь й звари юшку пророчим учням.”

39 Один з них пішов у поле, щоб назбирати зела, і знайшов дику лозу, нарвав з неї овочів повну одержу, прийшов і накришив їх у казан з юшкою, бо не знав, що то було.

40 Налили людям їсти. Як тільки ті скуштували юшки, закричали: “Смерть у казані, чоловіче Божий!” І не могли їсти.

41 Тоді Єлисей сказав: “Принесіть муки!” І всипав її в казан і сказав: “Наливай людям, нехай їдять.” І не було вже нічого шкідливого в казані.

42 Якийсь чоловік прийшов із Ваал-Шаліші й приніс у сакві Божому чоловікові нового хліба - 20 ячмінних буханців і свіжого зерна в колосках. Єлисей звелів: “Дай людям, нехай їдять!”

43 Слуга ж його відповів: “Що тут класти перед сотнею чоловік?” Він же каже: “Дай людям, нехай їдять, бо так говорить Господь: їстимуть, та ще й зостанеться.”

44 І поклав перед ними, і їли вони, і ще зосталося, за словом Господнім.

РОЗДІЛ: 5

Нааман, начальник війська араміського царя, був великим чоловіком у свого пана, і поважаний, бо через нього дав був Господь перемогу араміям. Був він чоловік хоробрий, але прокажений.

2 Одного разу арамії зробили наскок і забрали з Ізраїльської землі у полон маленьку дівчинку і вона служила в жінки Наамана.

3 І сказала вона своїй пані: “От як би мій пан звернувся до пророка, що в Самарії! Той вигоїв би його від прокази.”

4 Пішов Нааман до свого пана й оповів йому: Так і так, мовляв, говорить дівчинка, що

з Ізраїльської землі.

⁵ Арамійський цар і каже: “Іди, я пошлю листа до ізраїльського царя.” Вибрався він, узявши з собою 10 талантів срібла, 6 000 шеклів золота й 10 перемін одежі,

⁶ і приніс ізраїльському цареві листа. А в ньому стояло: “Як прийде до тебе цей лист, то знай, що я послав до тебе мого слугу Наамана, щоб ти вигоїв його від прокази.”

⁷ Як прочитав ізраїльський цар листа, то роздер на собі одержу й каже: “Хіба я Бог, щоб умертвляти й оживляти, що це він мені присилає вигоїти чоловіка від прокази! Глядіть лишень, він певно шукає тільки зачіпки до мене!”

⁸ Довідався Єлисей, Божий чоловік, що ізраїльський цар роздер на собі одержу, і послав до царя сказати: “Чого ти роздер на собі одержу? Нехай прийде до мене й визнає, що є в Ізраїлі пророк.”

⁹ От і прибув Нааман із своїми кінями та колісницею й зупинився коло дверей хати Єлисея.

¹⁰ Вислав до нього Єлисей слугу й звелів сказати: “Іди та викупайся сім раз у Йордані, і тіло твоє знову стане чистим.”

¹¹ Розгнівався Нааман і відійшов, кажучи: “Я був певний, що він сам до мене вийде, стане передо мною, призове ім'я Господа, Бога свого, помахав рукою над хворим місцем і вигоїть проказу.

¹² Хіба дамаські ріки, Авана та Фарфар, не ліпші, ніж усі ізраїльські води? Хіба ж не можна було б викупатись у них і стати чистим?” І, обернувшись, пішов геть у гніві.

¹³ Слуги ж його приступили до нього й заговорили до нього так: “Коли б тобі, батеньку, пророк наказав зробити щось важке, хіба ти не зробив би? Оскільки ж більш, коли він тобі сказав: Викупайся, і будеш чистий.”

¹⁴ Пішов він, поринув сім разів у Йордані, за словом Божого чоловіка, і тіло його знову стало, мов у малого хлопця, і він став чистий.

¹⁵ І повернувся він з усім своїм почетом до Божого чоловіка, а прибувши, став перед ним та й каже: “Тепер я зрозумів, що нема Бога на всій землі, тільки в Ізраїлі. Тож прийми гостинець від свого слуги.”

¹⁶ Єлисей же каже: “Так певно, як живе Господь, в якого я стою на службі: не прийму нічого.” І хоч як той наполягав, він не хотів брати.

¹⁷ Тоді Нааман сказав: “Коли не хочеш, то дозволь, нехай мені, слугі твоєму, дадуть землі, скільки можуть повезти 2 мули, бо твій слуга не приносить більше ні всепалення, ні жертви іншим богам, крім Господа.

¹⁸ Одне тільки нехай Господь простить твоєму слугі: коли мій пан піде в храм Ріммона, щоб там поклонятися, і обіпреться при тому на мою руку, так що з ним і я припаду до землі в храмі Ріммона, як він припадатиме там до землі, нехай Господь простить це твоєму слугі.”

¹⁹ Єлисей сказав йому: “Іди в мирі!” І той відійшов від нього, (і пройшов) добрий шматок дороги.

²⁰ Аж ось Гехазі, слуга Єлисея, Божого чоловіка, подумав собі: “Мій пан пощадив цього арамія Наамана й не прийняв того, що він привіз. Так певно, як живе Господь, я побіжу за ним і візьму щонебудь від нього.”

²¹ І побіг Гехазі навздогін за Нааманом. Побачив Нааман, що він біжить, скочив йому назустріч із колісниці та й питає: “Чи все гаразд?”

²² Той відповів: “Усе. Послав мене мій пан тобі сказати: Саме оце тепер прийшли до мене з Ефраїм-гори два хлопці з пророчих учнів. Тож дай для них, будь ласка, один талант срібла та дві переміни одержі.”

- ²³ А Нааман сказав: “Зроби мені ласку: візьми 2 таланти.” Та й упросив його й зав’язав 2 таланти срібла у 2 мішки, і 2 переміни одежі, та й віддав те двом своїм слугам, і ті понесли поперед нього.
- ²⁴ Дійшов Гехазі до горба, взяв усе від них, склав у себе в хаті й відпустив людей, і ті пішли.
- ²⁵ Як же він увійшов і став перед своїм паном, Єлисей спитав: “Звідки, Гехазі?” А той: “Твій слуга не виходив нікуди.”
- ²⁶ А Єлисей сказав йому: “Хіба мій дух не був при тому, коли той чоловік зійшов із своєї колісниці тобі назустріч? Оце ти забрав гроші: візьми також городи, оливні сади, виноградники, овець, волів, слуг і слугинь;
- ²⁷ але й проказа Наамана вчепиться до тебе й до твоїх потомків назавжди.” І вийшов той від нього білий, як сніг, від прокази.

РОЗДІЛ: 6

Пророчи учні сказали Єлисеєві: “Як бачиш, місце, де живемо ми при тобі, тісне для нас.

- ² Дозволь, отже, піти нам на Йордан і взяти кожному по деревині, щоб спорядити нам там місце, де б могли осістись.” А він сказав: “Ідіть.”
- ³ Один з них просить: “Зроби нам ласку, іди з твоїми слугами.” І він сказав: “Добре, я піду.”
- ⁴ От і пішов з ними. Прийшли вони на Йордан і заповзялися рубати дерево.
- ⁵ Тим часом, як один рубав деревину, сокира впала в воду, і він скрикнув: “Ой, пане! Та вона ж позичена!”
- ⁶ Божий чоловік каже: “Де вона впала?” Той показав йому місце. Тоді Єлисей зрубав шматок дерева, кинув туди - і сокира сплила.
- ⁷ Він і каже: “Лови!” Той простяг руку й узяв її.
- ⁸ Одного разу, коли араміський цар воював проти Ізраїля, порадив він своїм слугам: “Зробіть засідку ось там і там.”
- ⁹ Та Божий чоловік послав до ізраїльського царя сказати: “Бережись проходити тим місцем, бо арамії сидять там у засідці.”
- ¹⁰ Ізраїльський цар послав вивідати те місце, що вказав йому Божий чоловік. І так попереджав він його, і цар устерігся. Так не раз і не два.
- ¹¹ Серце араміського царя стривожилось цим. Скликав він своїх слуг і каже до них: “Чи не могли б ви мені сказати, хто мене зраджує ізраїльському цареві.”
- ¹² Один із його слуг відповів: “Та ніхто ж інший, пане мій, царю, як пророк Єлисей, що в Ізраїлі! То він доносить ізраїльському цареві навіть слова, які ти промовляєш у себе в спальні.”
- ¹³ І повелів цар: “Ідіте та подивіться, де він. Пошлю за ним, щоб його взяли.” Як же донесли йому: “Ось він у Догані”,
- ¹⁴ - то послав він туди коней, колісниці й багато військових. Прибули вони вночі й оточили місто.
- ¹⁵ Другого дня встав Божий чоловік уранці й вийшов - аж ось військові з кіньми й колісницями облягли навкруги місто. Слуга йому каже: “Горе, мій пане! Що нам оце чинити?”
- ¹⁶ Він же сказав: “Не бійся, бо тих, що з нами, більш, ніж тих, що з ними.”

- 17** І почав Єлисей молитись і сказав: "Господи! Відкрий йому очі, щоб він бачив!" І відкрив Господь слугі очі, й дивиться він - гора навколо Єлисея, повна коней й вогненних колісниць.
- 18** Як же арамії пустились проти Єлисея, він молився до Господа, промовляючи: "Побий, благаю, цих людей сліпотою!" І вдарив їх Господь сліпотою за словом Єлисея.
- 19** Тоді Єлисей сказав їм: "Це не та дорога, це не те місто. Ідіть за мною, я вас приведу до того чоловіка, що ви шукаєте." І привів їх у Самарію.
- 20** А як прийшли вони в Самарію, Єлисей сказав: "Господи! Відкрий їм очі, щоб вони бачили!" І відкрив їм Господь очі, й побачили, що були посеред Самарії.
- 21** Побачивши їх, ізраїльський цар спитав Єлисея: "Чи мені їх вистинати, батьку?"
- 22** Він же відповів: "Не вбивай їх! Хочеш убити тих, яких не взяв у полон твоїм мечем і твоїм луком? Постав перед ними хліб і воду, нехай їдять і п'ють, і нехай собі йдуть до свого пана."
- 23** І справив їм бучний бенкет, і як вони понаїдались і понапивались, відпустив їх, і пішли вони до свого пана. З того часу арамії не сміли більш робити наскоків на Ізраїльську землю.
- 24** Після цього Бен-Гадад, арамейський цар, зібрав усе своє військо, двигнувся та й обложив Самарію.
- 25** Настав великий голод у Самарії. Облога була така тяжка, що осяча голова коштувала 80 срібних шеклів, а чвертка каву дикої цибулі - 5 срібних шеклів.
- 26** І як ізраїльський цар проходив раз по мурі, заголосила до нього якась жінка: "Поможи, пане мій, царю!"
- 27** Він відповів: "Коли тобі не допоможе Господь, то звідки я тобі поможу? З току чи чавила?"
- 28** Потім спитав її цар: "Що тобі?" А та: "Оця жінка мені сказала: Дай твого сина, ми його з'їмо сьогодні, а завтра з'їмо мого сина."
- 29** От ми й зварили мого сина, і з'їли; а як на другий день я їй сказала: - давай сюди твого сина, ми з'їмо його, - то вона сховала свого сина."
- 30** Як же почув цар слова жінки, роздер на собі одержу; він же ходив по мурі, і народ бачив, що під сподом на його тілі було вереття.
- 31** І сказав він: "Нехай Бог зробить мені сяк і так, та ще й причинить, коли голова Єлисея, сина Сафата, зостанеться сьогодні на плечах у нього."
- 32** Тим часом, як Єлисей сидів у своїй хаті, й старші сиділи в нього, послав цар поперед себе чоловіка. Та перш, ніж посланець увійшов до Єлисея, цей сказав старшим: "Гляньте, той син душогубця послав до мене чоловіка, щоб стягти мені голову. Глядіть же, як тільки посланець надійде, зачиніть двері й відіпхніть його дверима! Чи ж ви не чуєте за ним кроків його пана?"
- 33** Ще він говорив до них, а вже прибув цар до нього й каже: "Бачиш яке лихо від Господа! Чого ж мені ще звирятись на Господа?"

РОЗДІЛ: 7

Тоді Єлисей сказав: "Слухайте слово Господнє: Так говорить Господь: Завтра о цій добі міра питльованої муки буде в брамі у Самарії по одному шеклю й дві міри ячменю по одному шеклю."

- ² Осаул же, що на його руку спирався цар, відповів Божому чоловікові: “Навіть якби Господь поробив отвори в небі, чи це могло б статись?” А Єлисей сказав: “Побачиш своїми очима, та не їстимеш.”
- ³ Чотири чоловіки, - тому що прокажені, були при вході в брамі, - казали вони один одному: “Чого нам тут сидіти та дожидати смерти?”
- ⁴ Коли відважимося увійти в місто, голод у місті, й ми там помremo; коли зостанемося тут, теж помremo; тож ходіте, та перейдім в араміський табір; зоставлять нас живими, то житимемо; а повбивають, то помremo.”
- ⁵ Встали вони смерком, щоб іти в араміський табір, і підійшли до краю араміського табору, - аж там нікого!
- ⁶ Господь бо зробив так, що в араміському таборі розляглося тупотіння коней, гуркіт колісниць та шум великого війська, так що арамії казали один до одного: “Певно ізраїльський цар найняв хеттитських та єгипетських царів, щоб прийшли й напали на нас.”
- ⁷ І кинулися смерком утікати, зоставивши свої намети, коней і ослів, - увесь табір, як стояв, - та й повтікали, аби вихопитися з душею.
- ⁸ Як же ті прокажені прийшли до краю табору, увійшли вони в один намет і, наївшись та напившись, набрали срібла, золота й одежі та й вийшли те поховати. Потім повернулись, увійшли в Другий намет і там набрали й вийшли, щоб сховати.
- ⁹ Далі ж кажуть один одному: “Не так ми зробимо! Цей день - день доброї новини. Коли мовчатимемо й чекатимемо, поки розвидниться, нас покарають. Ходімо зараз же й сповістімо про це в царському палаці.”
- ¹⁰ Прийшли вони, прикликали міську сторожу й розповіли їм: “Ми ходили в араміський табір, та там нема нікого, не чути голосу людського, а тільки коні та осли поприв'язувані, й намети, як були.”
- ¹¹ Тоді сторожа загукала, й перейшла вість до середини в царський палац.
- ¹² Підвівся цар серед ночі й каже своїм слугам: “Я вам скажу, що арамії нам зробили: вони знають, що ми голодуємо, от і покинули табір, щоб сховатись у полі, та й думають: Як повиходять з міста, захопимо їх живцем і ввійдем у місто.”
- ¹³ Один же з його слуг відповів: “Нехай візьмуть 5 коней, що тут іще zostалися, - як з ними щось станеться, загинуть, як і всі інші, що погинули з голоду, - та пошлімо їх на розвідини.”
- ¹⁴ Взяли дві пари коней, і цар послав їх до араміїв з наказом: “Ідіте й роздивіться!”
- ¹⁵ І пішли вони за ними аж до Йордану, аж ось уся дорога встелена одежою та знаряддям, що покинули арамії, як зо страху втікали. Повернулись посланці та й донесли про те цареві.
- ¹⁶ Тоді вийшов народ і розграбував араміський табір: міра питльованої муки була по шеклю, і 2 міри ячменю по шеклю, за словом Господнім.
- ¹⁷ Цар поставив того осаула, що на його лікоть спирався, вартовим при брамі, але народ розтоптав його на воротах, і він помер, за словом Божого чоловіка, що сказав, як прийшов був до нього цар.
- ¹⁸ І справді, коли Божий чоловік сказав був цареві: “Завтра, о цій порі в брамі у Самарії 2 міри ячменю будуть по одному шеклю, а одна міра питльованої муки по одному шеклю,”
- ¹⁹ то осаул відповів Божому чоловікові: “Навіть якби Господь поробив отвори в небі,

чи це могло б статись?" А Єлисей сказав: "Побачиш своїми очима, та з того не їстимеш."

²⁰ Так і сталось із ним, бо народ розтоптав його в воротах, і він помер.

РОЗДІЛ: 8

Єлисей сказав жінці, для якої воскресив був сина: "Вставай і йди з твоєю родиною і живи, де можеш на чужині, бо Господь нашле на цю землю семилітню голоднечу, бо ось вона вже й надходить."

² Устала жінка і вчинила за словом Божого чоловіка й пішла з родиною та й пробувала 7 літ у Філістимлянській землі.

³ А як минуло 7 років, повернулась жінка з Філістимлянської землі й прийшла просити царя про свою хату й поле.

⁴ Цар же розмовляв тоді з Гехазі, слугою Божого чоловіка, говоривши: "Повідай мені про всі ті великі діла, що вчинив Єлисей."

⁵ І саме тоді як він оповідав цареві, як той оживив мертвого, надійшла жінка, що Єлисей оживив її сина, щоб просити царя про свою хату й поле. І каже Гехазі: "Пане мій, царю! Оце і є та жінка, а це її син, якого Єлисей оживив."

⁶ Розпитав цар у жінки, і вона йому оповіла. Тоді дав їй цар одного урядовця й повелів йому: "Гляди, щоб їй було повернено усе, що їй належить, і всі прибутки з її поля, з того часу, як вона покинула землю аж по цей день."

⁷ Одного разу Єлисей пішов у Дамаск, а Бен-Гадад, араміський цар, був хворий. І донесли йому: "Прийшов сюди Божий чоловік."

⁸ Каже цар Хазаелові: "Візьми з собою гостинця, піди назустріч Божому чоловікові й спитай через нього Господа, чи я видужаю від цієї моєї недуги."

⁹ Пішов Хазаел йому назустріч, узявши з собою гостинця і всього, що було найліпшого в Дамаску, - скільки 40 верблюдів могли нести. Прийшов він, став перед ним та й каже: "Син твій Бен-Гадад, араміський цар, послав мене до тебе спитати: Чи видужаю я від цієї недуги?"

¹⁰ Єлисей йому відповів. "Іди скажи йому: Ти напевно видужаєш! Але Господь об'явив мені, що мусить умерти."

¹¹ Тут обличчя у нього немов завмерло, очі спинились, і Божий чоловік заплакав.

¹² Хазаел спитав: "Чого, мій пане, плачеш?" Єлисей відповів: "Бо знаю, яке ти лихо заподієш Ізраїлеві: їхні міста-твердині спалиш, їхню молодь виб'єш мечем, їхніх немовляток розтопчеш і їхніх вагітних жінок порозтинаєш."

¹³ Хазаел сказав: "Та що твій слуга, пес якийсь, щоб таке чинити?" Єлисей відповів: "Господь об'явив мені в видінні, що ти будеш царем над Арамом."

¹⁴ І пішов Хазаел від Єлисея. Прийшов до свого пана, а цей його питає: "Що сказав Єлисей?" Той відповів: "Сказав, що ти напевно видужаєш."

¹⁵ Другого дня взяв він покривало, намочив його в воді, і розпростер у нього на обличчі, й той помер, а на місце його став царем Хазаел.

¹⁶ На п'ятому році ізраїльського царя Йорама, сина Ахава, царем юдейським став Йорам, син Йосафата.

¹⁷ Було йому 32 роки, як він почав царювати, і царював він 8 років у Єрусалимі.

¹⁸ Ходив він дорогою ізраїльських царів, як чинив дім Ахава, бо дочку Ахава взяв за себе, й чинив те, що Господеві було не доподобати.

- ¹⁹ Та Господь не хотів вигубити Юду заради слуги свого Давида, бо він обітував йому дати світич по всі дні перед ним.
- ²⁰ За його часів визволився Едом з-під Руки Юди й настановив собі власного царя.
- ²¹ Тоді Йорам з усіма колісницями вирушив під Цаїр. Встав він уночі й пробився через едоміїв, що його оточили, і через їхніх начальників над колісницями, і Народ утік до своїх наметів.
- ²² Так визволився Едом з-під руки Юди аж по цей день. Тоді ж відпала й Лівна,
- ²³ Решта дій Йорама й усе, що він чинив, записане у літописній книзі юдейських царів.
- ²⁴ І спочив Йорам зо своїми батьками й поховано його коло його батьків у Давидгороді. Замість нього став царем син його Ахазія.
- ²⁵ На дванадцятому році ізраїльського царя Йорама, сина Ахава царя ізраїльського, юдейським царем став Ахазія, син Йорама.
- ²⁶ Двадцять два роки було Ахазії, як почав царювати, і царював 1 рік у Єрусалимі. Матір його звалась Аталія, дочка Омрі, ізраїльського царя.
- ²⁷ Він ходив дорогою дому Ахава й чинив те, що було не довподоби Господеві, як і дім Ахава, бо був посвоячений з домом Ахава.
- ²⁸ Він вирушив з Йорамом, сином Ахава, на війну проти Хазаела, арамії-ського царя, під Рамот гілеадський, та араміїці поранили Йорама.
- ²⁹ Цар Йорам повернувся у Єзреел, щоб вигоювати рани, які завдали йому арамії під Рамотом, коли він воював з Хазаелом, араміїським царем. Ахазія ж, син Йорама, юдейський цар, прийшов у Єзреел навідатися до Йорама, сина Ахава, бо він нездужав.

РОЗДІЛ: 9

- П**ророк Єлисей покликав одного з пророчих учнів і сказав йому: “Підпережись, візьми з собою цю посудину з олією та й іди у Рамот гілеадський.
- ² А як прийдеш туди, розшукай там Єгу, сина Йосафата, сина Німші; й увійшовши до нього, візьми його з-серед його товариства й поведи в окрему світлицю.
- ³ Потім візьмеш посудину з олією й виллеш йому на голову та й скажеш: Так говорить Господь: Я помазую тебе царем над Ізраїлем. Опісля відчини двері й тікай, не гайся.”
- ⁴ І пішов хлопець (що теж був пророком) у Рамот гілеадський.
- ⁵ Прийшов він туди саме, як військові отамани засідали, та й каже; “Маю щось тобі сказати, отамане.” Єгу спитав: “Кому з усіх нас?” Той відповів: “Тобі, отамане!”
- ⁶ Встав Єгу й увійшов у хату. Той же вилив йому олію на голову й сказав: “Так говорить Господь, Бог Ізраїля: Помазую тебе царем над Господнім народом, над Ізраїлем.
- ⁷ Ти виб'єш дім Ахава, твого пана, і я відомщу кров слуг моїх пророків і кров усіх слуг Господніх, пролляту з руки Єзавелі.
- ⁸ Увесь дім Ахава загине. Я викоріню в Ахава чоловіків і рабів, і вільних в Ізраїлі.
- ⁹ Я зроблю з домом Ахава те, що з домом Єровоама, сина Навата, та з домом Вааси, сина Ахії.
- ¹⁰ Єзавель же жертимуть пси на полі за Єзреелом. Ніхто її не поховає.” І відчинив двері й утік.
- ¹¹ Вийшов Єгу до слуг свого пана, а ті його питають: “Чи все гаразд? Чого той

несамовитий приходив до тебе?" Він відповів їм: "Ви ж знаєте того чоловіка й його балачки!"

12 Ті ж кажуть: "Хитрощі! Скажи бо нам." І відповів він: "Так і так сказав мені, говорячи: Так говорить Господь: Помазую тебе царем над Ізраїлем."

13 Тут узяли вони притьмом кожен свою одержу та й вистелили під ним на голих сходах, і засурмили й загукали: "Єгу - цар!"

14 Єгу, син Йосафата, сина Нїмші, вчинив змову проти Йорама. Йорам же з усім Ізраїлем обороняв Рамот гілеадський проти Хазаела, араміського царя,

15 але повернувся був Йорам цар у Єзреел, щоб вигоювати рани, які завдали йому арамії, як воював з Хазаелом, араміським царем. Єгу сказав: "Якщо ви зо мною, не дозвольте нікому втекти з міста й оповістити про це в Єзреелі."

16 І сїв Єгу на колїсницю та й поїхав у Єзреел, де лежав Йорам і куди прийшов був Ахазія, юдейський цар, щоб навідатись до нього.

17 Вартовий же, що стояв на башті в Єзреелі, побачив відділ Єгу, що наближався, і звістив: "Я бачу відділ!" І повелів Йорам: "Візьми одного верхівця та пошли назустріч, щоб спитав, чи все гаразд?"

18 Поїхав верхівець йому назустріч та й каже: "Цар повелів спитати: Чи ви з мирним задумом?" А Єгу відповів: "Що тобі до миру? Іди за мною." Вартовий звістив: "Посланець доїхав до них, та не вертається."

19 Тоді послано другого верхівця. Цей прибув до них і каже: "Так питає цар: Чи ви з мирним задумом?" А Єгу відповів: "Що тобі до миру? Іди за мною!"

20 Вартовий звістив: "Доїхав до них, та не вертається, а їзда схожа на їзду Єгу, сина Нїмші, бо жене, немов навіжений."

21 І повелів Йорам: "Запрягайте!" І запрягли йому колїсницю. Виїхав Йорам, ізраїльський цар, і Ахазія, юдейський цар, кожен на своїй колїсниці. Виїхали вони назустріч Єгу й здїбали його на полі Навота з Єзреела.

22 Як тільки Йорам побачив Єгу, спитав: "Чи з миром Єгу?" Цей відповів: "Який тут мир, покіль твоя мати творить розпусту та без кінця відьмує?"

23 Тут Йорам смикнув віжками назад і втік, кликнувши до Ахазії: "Зрада, Ахазіє!"

24 Та Єгу нап'яв лука, стрілив Йорамові між плечі, так що стріла пройшла йому крізь серце, і він повалився у своїй колїсниці.

25 Тоді Єгу сказав Бідкарові, своєму осаулові: "Візьми, кинь його на поле Навота, єзреелія. Пригадай собі, як ми вдвох їхали собі раз за його батьком Ахавом і як Господь вирік на нього такий засуд:

26 Чи ж я не бачив учора крові Навота і його синів? Вирок Господній: Я відплачу тобі на цьому ж полі. Вирок Господній! Візьми ж і кинь його на поле, за словом Господнім."

27 Побачив те Ахазія, юдейський цар, і втік дорогою на Бет-Гагган, але Єгу гнався за ним і повелів: "І цього вбийте на колїсниці!" І поранили його на схилі гори Гур, що коло Івлеаму; він утік у Мегідо й вмер там.

28 Слуги його привезли його на колїсниці в Єрусалим і поховали з батьками в його гробі в Давидгороді.

29 Ахазія став царем над Юдою в одинадцятomu році Йорама, сина Ахава.

30 Єгу прибув у Єзреел. Довідавшись про це, Єзавель підмалювала собі очі, прикрасила голову й стала виглядати у вікно.

31 Як же в'їздив Єгу у ворота, вона сказала: "Чи все гаразд із Зімпрі, душогубом свого пана?"

32 Єгу глянув на вікно й каже: "Хто зо мною, хто?" І два чи три скопці глянули вниз до

нього.

33 Він сказав: “Скиньте її вниз!” Ті скинули її вниз, і кров з неї побризкала мур і коней, і Єгу переїхав через неї.

34 Ввійшовши ж, їв і пив, а потім повелів: “Догляньте тієї проклятущої та поховайте її, бо то царська дочка.”

35 Як же пішли її ховати, не знайшли з неї нічого, крім черепа, ніг і рук.

36 Повернувшись, донесли йому; він же сказав: “Це ж воно й є, оте слово, що Господь сказав був через свого слугу пророка, Іллю тішбія: На полі в Єзреелі пси жертимуть тіло Єзавелі.

37 Труп Єзавелі буде на полі в Єзреелі, неначе гній, так що ніхто не скаже: Це Єзавель.”

РОЗДІЛ: 10

Було ж у Ахава 70 синів у Самарії. Єгу написав листи і розіслав У Самарію до ізраїльських князів, До старшин та до опікунів синів Ахавових. В них стояло:

2 “Як прийде лист цей до вас, що маєте при собі синів вашого пана, його колісницю, його коней, міста-твердині й зброю,

3 то глядіть добре, хто найліпший і найпорядніший із синів вашого пана, й посадіть його на престолі його батька й воюйте за дім вашого пана.”

4 Вони ж дуже злякались і кажуть: “Коли два царі не встояли проти нього, то як ми встоїмо?”

5 От і головний над палацом, начальник міста, старші й опікуни послали до Єгу сказати: “Ми твої слуги, ми зробимо все, що нам скажеш, ми не наставимо ніякого царя. Роби, що тобі здається добрим.”

6 Тоді Єгу написав до них другого листа, де стояло: “Коли ви за мене й коли хочете бути мені слухняні, то візьміть голови синів вашого пана й приходьте завтра о цій добі до мене в Єзреел.” Синів же царських було 70 чоловік, а були вони в значних міста, які їх виховували.

7 Як прийшов до них цей лист, узяли вони царських синів та й постинали всіх 70, повкладали голови їхні у коші й послали їх йому в Єзреел.

8 Посланець прийшов і звістив його: “Принесено голови царських синів.” Він повелів: “Складіть їх у дві купи при вході в браму аж до ранку.”

9 Рано-вранці вийшов він, став і каже до всього народу: “Ви безвинні. Я вчинив змову проти мого пана й убив його. Хто ж повбивав оцих усіх?”

10 Знаєте ж, що ані одне слово Господнє, що Господь сказав проти дому Ахава, не впаде на землю; Господь виповнив те, що сказав був через свого слугу Іллю.”

11 І вибив Єгу всіх, що були zostались із дому Ахава в Єзреелі, усіх його значних, його знайомих і його жерців, так що ні один не лишився.

12 Потім рушив він і пішов у Самарію. Подорожі, коло пастушого Бет-Екеду,

13 наткнувся Єгу на братів Ахазії, юдейського царя, й спитав: “Хто ви такі?” Ті відповіли: “Ми брати Ахазії й прибули розвідатись про здоров'я царських синів та синів цариці.”

14 І повелів: “Хапайте їх живцем!” І схопили їх живцем, і повбивали - 42 чоловіка - коло криниці Бет-Екед. Не пощадив з них ані одного.

15 Пішов він звідати й здібав Йонадава, сина Рехава, що йшов йому назустріч, і,

привітавшись із ним, спитав його: “Чи твоє серце таке щире з моїм серцем, як моє серце з твоїм серцем?” Йонадав відповів: “Так!” - “Коли так, дай руку!” І подав той свою руку, й Єгу посадив його до себе на колісницю

16 Й каже: “Ідь зо мною, побачиш мою горливість до Господа.” І повіз його у своїй колісниці.

17 Прибувши ж у Самарію, вибив усіх, що ще zostались були з дому Ахава в Самарії, до цілковитої заглади, за словом, що Господь сказав був до Іллі.

18 Потім скликав Єгу увесь народ і сказав до нього: “Ахав служив Ваалові замало. Єгу служитиме йому багато більше.

19 Поскликайте ж до мене усіх пророків Ваала, усіх його вірних та всіх його жерців - усіх до одного! - бо хочу принести велику жертву Ваалові; кого не буде, тому смерть!” Єгу ж удався до хитрощів, щоб вигубити поклонників Ваала.

20 Він повелів: “Скличте святкові збори на честь Ваала.” І скликали.

21 Єгу розіслав посланців по всьому Ізраїлю, й посходились усі поклонники Ваала; не осталось ні одного, щоб не прийшов. Ввійшли вони в храм Ваала, так що він був повний від одного кінця до другого.

22 Єгу сказав наглядачеві за одежою: “Принеси одягу для всіх поклонників Ваала.” Той приніс для них одягу.

23 Тоді Єгу ввійшов з Йонадавом, сином Рехава, у храм Ваала й сказав поклонникам Ваала: “Шукайте добре, дивіться, чи нема тут між вами когось із слуг Господніх, бо тут мають бути лише одні поклонники Ваала.”

24 І приступили, щоб приносити жертви й всепалення. Єгу ж поставив знадвору 80 чоловік з наказом: “Коли хтось попустить утекти комусь із тих людей, що я вам видаю в руки, той накладе за нього власною головою.”

25 Скінчивши ж приносити всепалення, Єгу повелів вартовим і осаулам: “Входьте, січіть, щоб ні один не втік!” І вони постинали їх лезом меча. Вартові й осаули повалили на землю стовпи у храмі Ваала і, продершись у саму середину храму Ваала,

26 витягли звідти священні стовпи Ваала й спалили,

27 а потім зруйнували й храм Ваала та зробили з нього нечисте місце аж по цей день.

28 Так викоринив Єгу Ваала з Ізраїля.

29 Однак же гріхів Єровоама, сина Навата, якими той увів у гріх Ізраїля Єгу не відцурався - від золотих бичків у Бетелі й у Дані.

30 Господь сказав до Єгу: “За те, що ти добре виконав те, що мені довподооби, й розправився з домом Ахава у всьому точно за моєю думкою, потомки твої до четвертого покоління сидітимуть на престолі Ізраїля.”

31 Та Єгу не дбав про те, щоб ходити всім серцем у законі Господа, Бога Ізраїля; не відцурався гріхів Єровоама, в які цей увів Ізраїля.

32 З того часу розпочав Господь обтинати Ізраїля; Хазаел бив його по всіх границях

33 на схід від Йордану, і забрав увесь Гілеад-край, землю гадіїв, рувимлян та манассіян, від Ароеру на Арнон-потоці аж до Гілеаду й Башану.

34 Решта дій Єгу і все, що він чинив, і всі його подвиги записані у літописній книзі царів ізраїльських.

35 І спочив Єгу зо своїми батьками, і поховано його в Самарії. На місце його став царем син його Йоахаз.

36 Царював же Єгу над Ізраїлем у Самарії 28 років.

РОЗДІЛ: 11

Як же довідалась Аталія, мати Ахазії, що її син умер, устала вона й вигубила всю царську родину.

² Але Єгошева, дочка царя Йорама, а сестра Ахазії, взяла Йоаса, сина Ахазії, і потай вивела його з-поміж царських синів, що мали бути вбиті; вивела його разом з його мамкою у спальню та й сховала від Аталії, і так його не вбито.

³ Так він пробув при ній, схований у Господньому храмі, 6 років, тим часом, як Аталія царювала над краєм.

⁴ У сьомому році послав Єгояда за сотниками каріїв і за вартовими й провів їх до себе в Господній храм. Він уклав з ними змову, запряг їх у Господньому храмі й показав їм царського сина.

⁵ І дав їм такий наказ: "От що ви зробите: Третина вас, що приходить у суботу вартувати при царському палаці,

⁶ третина, що у брамі Сур, і третина, що стереже ворота вартових, стануть на варту при храмі;

⁷ а дві частини з вас, тобто усі, хто виходять на службу в суботу, стануть на варту при Господньому храмі коло царя.

⁸ Ви обступите царя навколо, кожен із зброєю в руках. Хто протиснувся б у ряди, тому смерть. Ви будете при царі, як він виходитиме й як входитьиме."

⁹ Зробили сотники точно так, як їм наказав священник Єгояда. Кожен узяв своїх людей, що приходили в суботу й відходили в суботу, і прийшли вони до священника Єгояди.

¹⁰ Священик роздав сотникам списи й щити царя Давида, що були в Господньому храмі.

¹¹ І поставали вартові, кожен із зброєю в руках, від правого до лівого боку храму, лицем до жертовника і до храму, навкруги царя.

¹² Тоді Єгояда вивів царського сина, поклав на нього вінець і царські ознаки, проголосив його царем і помазав його. Ті ж плескали в долоні й гукали: "Нехай живе цар!"

¹³ Почувши гуки людей, Аталія пішла до народу в Господній храм,

¹⁴ і бачить - стоїть цар на підвищенні, за звичаєм, а співаки й сурмачі при Царі і весь народ із сіл веселиться й сурмить у сурми. І роздерла Аталія одержу на собі й скрикнула: "Змова! Змова!"

¹⁵ Та священник Єгояда повелів сотникам, тим, що були над військом, і сказав їм: "Виведіть її з двору (святині), а хто за нею піде, того убийте мечем!" - бо сказав був священник: "Не треба вбивати її в Господньому храмі."

¹⁶ Ті наклали на неї руки, і як вона ввійшла через кінський вхід у царський палац, там її й убито.

¹⁷ Єгояда уклав умову між Господом, царем і народом, щоб цей був народом Господнім; (також і між царем та народом).

¹⁸ Увесь народ краю пішов до храму Ваала й зруйнував його; він розбив на друзки жертовники його та ідолів, а Маттана, жерця Ваалового, вбив перед жертовником. Священик (Єгояда) приставив сторожу до Господнього храму.

¹⁹ Потім узяв сотників, каріїв і всіх людей краю, і вони привели царя з Господнього

храму й увійшли через ворота варткових у палац. І сів Йоас на царському престолі.

²⁰ Увесь народ був веселий, і місто заспокоїлось. Аталію ж убито мечем у царському палаці.

РОЗДІЛ: 12

Сім літ було Йоасові, як став царем.

² На сьомому році Єгу став Йоас царем і царював 40 років у Єрусалимі. Мати його звалась Цівея, з Версавії.

³ Йоас чинив, що було Господеві довподоби по всі дні життя свого, бо його навчив священик Єгояда.

⁴ Однак, узвишшя не було знесено; народ жертвував і приносив воскурення далі на узвишшях.

⁵ Йоас сказав священикам: “Усі гроші, що їх приносять як святий дар у Господній храм, гроші за тих, що мають понад 20 років, гроші за викуп душ і всі гроші, що хтось добровільно приносить у Господній храм,

⁶ нехай священики беруть до себе, кожен від свого знайомого, і нехай ним лагодять, що в храмі попсувалося, скрізь, де тільки буде щось попсоване”

⁷ Та до двадцять третього року царя Йоаса священики ще нічого не полагодили у храмі.

⁸ Тоді цар Йоас покликав священика Єгояду з іншими священиками й сказав їм: “Чому ви нічого не полагодили в храмі? Віднині не беріть уже грошей до себе від ваших знайомих, а віддавайте на напаву того, що попсувалось у храмі.”

⁹ І пристали священики на те, щоб не брати більше грошей від народу й щоб не клопотатися більш напавою того, що в храмі попсувалось.

¹⁰ І взяв священик Єгояда скриньку, пробив дірку в накривці й поставив її коло входу, праворуч, де входили в Господній храм; священики ж, які стояли на сторожі при порозі, вкидали туди всі гроші. що їх приношувано в Господній храм.

¹¹ А як бачили, що в скриньці було багато грошей, приходили царський писар та первосвященик і висипали й лічили гроші, знайдені в Господнім храмі.

¹² Потім передавали повірені гроші в руки наглядачам над роботою коло Господнього храму, а ті давали їх теслям та будівничим, що працювали коло Господнього храму,

¹³ мулярам, каменярам, як і на закуп дерева та тесаного каменя, щоб полагодити ушкодження у Господнім храмі, одне слово - на всі видатки для направи храму.

¹⁴ Однак, за гроші, що їх приношувано у Господній храм, не роблено ані срібних кубків, ні ножів, ні чаш, ні бризкальниць для обризкування, ні сурем, ані будь-якого золотого чи срібного посуду;

¹⁵ їх давали робітникам, щоб вони напавляли за них Господній храм.

¹⁶ Від людей же, яким видавали гроші на плату для робочих, не вимагали рахунків, бо ті поводитися чесно.

¹⁷ Гроші ж на жертву за переступ і гроші на жертву за гріх не вношувано у Господній храм; вони належали священикам.

¹⁸ Тоді виступив Хазаел, араміський цар, на війну проти Гата й здобув його; потім намірився йти на Єрусалим,

¹⁹ але Йоас, юдейський цар, узав усі святі дари, що посвя тили їх предки - Йосафат, Йорам та Ахазія, юдейські царі, і свої власні дари, та все золото, що було в

скарбницях Господнього храму й у царському палаці, та й послав усе Хазаелові, араміському цареві, і цей відступив від Єрусалиму.

²⁰ Решта дій Йоаса, усе, що він чинив, записане в літописній книзі юдейських царів.

²¹ Встали слуги його й вчинили змову та й убили Йоаса в домі Мілло, бо він зійшов був у Мілло.

²² А вбили його слуги його: Йозавад, син Шімеата, та Єгозавад, син Шомера, й він умер, і поховано його коло його батьків у Давидгороді, а на місце його став царем син його Амасія.

РОЗДІЛ: 13

На двадцять третьому році Йоаса, сина Ахазії, юдейського царя, став Йоахаз, син Єгу, царем над Ізраїлем у Самарії й царював 17 років.

² Він чинив те, що Господеві було не доподобити, й ходив у гріхах Єровоама, сина Навата, що ввів Ізраїля у гріх; він від них не відвернувся.

³ І запалав гнів Господній на Ізраїля, і Господь видав його у руки Хазаела, араміського царя, та Бен-Гадада, сина Хазаела, на весь той час.

⁴ Йоахаз почав благати Господа, і Господь вислухав його, бо бачив гніт Ізраїля, яким його гнітив араміський цар.

⁵ Господь дав ізраїльтянам визволителя, і вони визволилися з араміської руки, і сини Ізраїля жили в своїх наметах, як і перше.

⁶ Тільки не відвернулись від гріхів Єровоама, що ввів Ізраїля в гріх; ходили в них, і навіть Ашера стояла в Самарії.

⁷ Тим і не залишив Йоахазові більш, як тільки 50 кінних, 10 колісниць і 10 000 чоловік піхоти, бо араміський цар вигубив їх, розтоптав і стер, як порох під ногами.

⁸ Решта дій Йоахаза й усе, що він чинив, і його подвиги записані у літописній книзі ізраїльських царів.

⁹ Йоахаз спочив зо своїми батьками, й поховали його в Самарії. На місце його став царем його син Йоас.

¹⁰ На тридцять сьомому році Йоаса, юдейського царя, став Йоас, син Йоахаза, царем над Ізраїлем у Самарії й царював 16 років.

¹¹ Він чинив те, що Господеві було не доподобити; не відступив від усіх гріхів Єровоама, сина Навата, що ввів Ізраїля в гріх; він ходив у них.

¹² Решта дій Йоаса й усе, що він чинив та його хоробрість, з якою він воював з Амасією, юдейським царем, записані у літописній книзі ізраїльських царів.

¹³ Йоас спочив зо своїми батьками, і Єровоам сів на його престолі. Поховано Йоаса в Самарії з ізраїльськими царями.

¹⁴ Як захворів був Єлисей на недугу, від якої мав умерти, прийшов до нього Йоас, ізраїльський цар, і, плачучи над ним, сказав: "Батеньку мій, батеньку мій! Ізраїлева колісниця й коні!"

¹⁵ Єлисей же йому сказав: "Візьми лука й стріли." І взяв той лука й стріли.

¹⁶ Єлисей сказав до ізраїльського царя: "Поклади руку на лука." І як той поклав свою руку, Єлисей поклав свої руки на цареву руку

¹⁷ й каже: "Відчини вікно на схід." Як той відчинив, Єлисей повелів: "Стрілай!" І стрілив. І сказав Єлисей: "Стріла перемоги від Господа! Стріла перемоги над Арамом! Ти розіб'єш Арама під Афеком дощенту."

- ¹⁸ І сказав далі: “Візьми стріли.” Той узяв. І Єлисей сказав до ізраїльського царя: “Бий ними по землі!” Той ударив тричі й зупинивсь.
- ¹⁹ Розсердився Божий чоловік і сказав: “Треба було вдарити п'ять або шість разів, тоді був би розбив Арама дощенту, а тепер поб'єш лиш тричі.”
- ²⁰ Помер Єлисей і поховали його. Другого року моавські ватаги вчинили наскок на землю.
- ²¹ Одного разу якось ховали люди одного чоловіка, та як побачили ватагу, вкинули того чоловіка в гріб Єлисея й утекли. Той торкнувся об кості Єлисея, ожив і знявся на ноги.
- ²² Хазаел, араміський цар, гнітив Ізраїля, поки було віку Йоахазового.
- ²³ Однак Господь змилосердився над ними й пожалував їх. Він обернувся до них заради союзу свого з Авраамом, Ісааком та Яковом і не хотів вигубити їх, не відкинув їх і досі від свого обличчя.
- ²⁴ Хазаел, араміський цар, помер, і замість нього став царем син його Бен-Гадад.
- ²⁵ Тоді Йоас, син Йоахаза, відібрав назад від Бен-Гадада, сина Хазаела, міста, що Хазаел завоював був у його батька Йоахаза. Тричі побив його Йоас і відібрав назад міста Ізраїля.

РОЗДІЛ: 14

- У** другому році Йоаса, сина Йоахаза, ізраїльського царя, став Амасія, син Йоаса, юдейським царем.
- ² Двадцять п'ять років було йому, як став царем, і царював він 29 років у Єрусалимі. Мати його звалась Йоадана, з Єрусалиму.
- ³ Він чинив, що Господеві було до вподоби, хоч і не так, як предок його Давид. Він поведився в усьому, як його батько Йоас.
- ⁴ Тільки узвиш не було знесено, народ і далі жертвував і кадив на узвишшях.
- ⁵ Як тільки царська влада зміцнилась у його руках, він звелів повбивати тих своїх слуг, що вбили царя, його батька.
- ⁶ Дітей же вбивців - не повбивав, згідно з тим, що написано в законі Мойсея, де заповів Господь, кажучи: “Батьків не карати смертю за дітей, і дітей не карати смертю за батьків, а кожний нехай буде скараний смертю - за свою власну провину.”
- ⁷ Це він побив 10 000 едоміїв у Солоній долині і завоював Скелю й назвав її Йоктеел аж по цей день.
- ⁸ Тоді послав Амасія послів до Йоаса, сина Йоахаза, сина Єгу, ізраїльського царя, сказати йому: “Виходь, поміряємось один з одним.”
- ⁹ Та Йоас, ізраїльський цар, послав до Амасії, юдейського царя, так відповісти: “І ливанський будяк послав до ливанського кедра сказати: Видай дочку твою за мого сина. Та пройшли дикі звірі, що на Ливані, і потоптали будяка.
- ¹⁰ Що тобі пощастило розбити едоміїв, то й загорділо твоє серце? Слався славою та й сиди вдома! Навіщо накликати собі біду? І самий поляжеш, і Юда з тобою!”
- ¹¹ Та не послухав Амасія. І рушив Йоас, ізраїльський цар, і змірялись вони один з одним, він та Амасія, юдейський цар, у Бет-Шемеші, що в Юдеї.
- ¹² Ізраїльтяни побили юдеїв так, що ті повтікали, кожен до свого намету.
- ¹³ Амасію ж, юдейського царя, сина Йоаса, сина Ахазії, Йоас, ізраїльський цар, забрав під Бет-Шемешем у полон та й пішов у Єрусалим, і зробив у єрусалимському

мурі пролом від Ефраїм-воріт аж до Наріжних воріт, на 400 ліктів.

14 Він забрав усе золото й срібло й увесь посуд, що був у Господньому храмі та в скарбницях у царському палаці, до того ще й заручників, та й повернувся у Самарію.

15 Решта дій Йоаса, що він чинив, і його подвиги, та як він воював з Амасією, юдейським царем, записані в літописній книзі ізраїльських царів.

16 І спочив Йоас зо своїми батьками, й поховали його в Самарії коло ізраїльських царів. На місце його став царем син його Єровоам.

17 Амасія, син Йоаса, юдейський цар, жив по смерті Йоаса, сина Йоахаза, ізраїльського царя, ще 15 років.

18 Решта дій Амасії записана у літописній книзі юдейських царів.

19 Як же вчинили змову проти нього в Єрусалимі, він утік у Лахіш, але за ним послали навздогін у Лахіш і там його вбили.

20 І привезли його кіньми й поховали в Єрусалимі коло його батьків у місті Давида.

21 Увесь народ юдейський взяв Азарію, якому було 16 років, і зробили його царем замість його батька Амасії.

22 То він відбудував Елат і повернув його Юдеї, після того, як цар спочив зо своїми батьками.

23 На п'ятнадцятому році Амасії син Йоаса, юдейського царя, став Єровоам, син Йоаса, ізраїльським царем у Самарії й царював 41 рік.

24 Він чинив те, що було Господеві не доподоби, не відступив від усіх гріхів Єровоама, сина Навата, що ввів у гріх Ізраїля.

25 То він повернув границі Ізраїля від Хамат-входу аж до Арава-моря, за словом, що Господь, Бог Ізраїля, сказав був через свого слугу, пророка Йону, сина Амітая, з Гат-Хеферу,

26 бо Господь бачив вельми гіркі злидні Ізраїля, не було бо більш ні рабів, ні вільних, нікого, хто б допоміг Ізраїлеві.

27 Але що Господь не хотів стерти ім'я Ізраїля з-під небес, урятував його рукою Єровоама, сина Йоаса.

28 Решта дій Єровоама й усе, що він чинив, його подвиги, як воював проти Дамаску та як відвернув гнів Господній від Ізраїля, усе це записано в літописній книзі ізраїльських царів.

29 І спочив Єровоам із своїми батьками, ізраїльськими царями. На місце його став царем його син Захарія.

РОЗДІЛ: 15

На двадцять сьомому році Єровоама, ізраїльського царя, Азарія, син Амасії, став юдейським царем.

2 Було йому 16 років, як став царем, і царював 52 роки в Єрусалимі. Мати його звалась Єхолія, з Єрусалиму.

3 Він чинив, що Господеві доподоби, у всьому він поводився, як його батько, Амасія.

4 Тільки ж узвиш не було знесено, народ і далі жертвував і кадив на узвишнях.

5 Господь покарав царя, і він був прокаженим аж до смерти, і жив в окремій кімнаті, тим часом, як Йотам, царський син, був над палацом і чинив суд для народу землі.

6 Решта дій Азарії й усе, що він чинив, записане в літописній книзі юдейських царів.

7 І спочив Азарія із своїми батьками, і поховали його коло батьків у Давидгороді.

Замість нього став царем його син Йотам.

⁸ На тридцять восьмому році Азарії, юдейського царя, став Захарія, син Єровоама, царем над Ізраїлем у Самарії й царював 6 місяців.

⁹ Він чинив те, що було Господеві не доподоби, як і батьки його чинили. Він не відступив від гріхів Єровоама, сина Навата, що ввів у гріх Ізраїля.

¹⁰ Шаллум, син Явеша, вчинив проти нього змову й замордував його в Івлеамі, і став царем замість нього.

¹¹ Решта дій Захарії записана в літописній книзі ізраїльських царів.

¹² Це й було те слово, що Господь сказав був до Єгу: "Твої потомки сидітимуть на ізраїльському престолі до четвертого покоління." Так воно й сталося.

¹³ Шаллум, син Явеша, став царем на тридцять дев'ятому році Уззії, юдейського царя, і царював 1 місяць у Самарії.

¹⁴ Менахем, син Гаді, вирушив із Тірци, прийшов у Самарію й замордував там Шаллума, сина Явеша, і став царем на місце його.

¹⁵ Решта дій Шаллума, змова, що він учинив, записана у літописній книзі ізраїльських царів.

¹⁶ Тоді Менахем зруйнував Тіфсах і вбив усе, що в нім і в його околицях було, починаючи від Тірци, бо не відчинила йому воріт. Він розпанахав усіх вагітних жінок.

¹⁷ На тридцять дев'ятому році Азарії, юдейського царя, Менахем, син Гаді, став царем над Ізраїлем і царював 10 років у Самарії.

¹⁸ Він чинив те, що було не доподоби Господеві; не відступив від гріхів Єровоама, сина Навата, що ввів у гріх Ізраїля.

¹⁹ За його часів Пул, асирійський цар, напав на край. Менахем дав Пулові 1 000 талантів срібла, щоб він держався із ним та щоб скріпив у його руці царську владу.

²⁰ Менахем розклав ті гроші на Ізраїля, тобто на всіх заможних людей, по 50 шеклів срібла на кожного чоловіка, щоб дати їх асирійському цареві. І відступив асирійський цар назад, не залишився більш там, у краю.

²¹ Решта дій Менахема й усе, що він чинив, записано у літописній книзі ізраїльських царів.

²² І спочив Менахем зо своїми батьками. Замість нього став царем його син Пекахія.

²³ На п'ятдесятому році Азарії, юдейського царя, став Пекахія, син Менахема, царем над Ізраїлем у Самарії і царював 2 роки.

²⁴ Він чинив те, що Господеві було не доподоби, не відступив від гріхів Єровоама, сина Навата, що ввів у гріх Ізраїля.

²⁵ Його осаул Пеках, син Ремалії, вчинив проти нього змову й убив його на вежі царського палацу в Самарії, маючи при собі 50 чоловік гілеадіїв; а вбивши його, став царем на місце його.

²⁶ Решта дій Пекахії й усе, що він чинив, записано в літописній книзі ізраїльських царів.

²⁷ На п'ятдесят другому році Азарії, юдейського царя, став Пеках, син Ремалії, царем над Ізраїлем у Самарії і царював 20 років.

²⁸ Він чинив те, що Господеві було не доподоби, не відступив від гріхів Єровоама, сина Навата, що ввів у гріх Ізраїля.

²⁹ За часів Пекаха, ізраїльського царя, прийшов Тіглатпілесар, асирійський цар, і завоював Айон, Авел-Бет-Мааху, Янох, Кадеш, Хацор, Гілеад, Галилею, увесь Нафталі-край, а мешканців їхніх одвів в Асирію.

- ³⁰ Осія, син Ели, вчинив змову проти Пекаха, сина Ремалії й убив його, і на місце його став царем на двадцятому році Йотама, сина Уззії.
- ³¹ Решта дій Пекаха й усе, що він чинив, записано в літописній книзі ізраїльських царів.
- ³² На другому році Пекаха, сина Ремалії, ізраїльського царя, став Йотам, син Уззії, юдейським царем.
- ³³ Було йому 25 років, як став царем, і царював 16 років у Єрусалимі. Мати його звалась Єруша, дочка Цадока.
- ³⁴ Він чинив те, що було Господеві до вподоби; у всьому чинив так, як чинив його батько Уззія.
- ³⁵ Тільки узвиш не було знесено, народ і далі жертвував і кадив на узвишсях. Це він збудував верхні ворота при Господньому храмі.
- ³⁶ Решта дій Йотама й усе, що він чинив, записано в літописній книзі юдейських царів.
- ³⁷ В тому часі почав Господь насилати на Юдею Раціона, араміського царя, і Пекаха, сина Ремалії.
- ³⁸ Йотам спочив зо своїми батьками, і поховали його коло його батьків, з місті Давида, його предка. Замість нього став царем його син Ахаз.

РОЗДІЛ: 16

На сімнадцятому році Пекаха, сина Ремалії, став Ахаз, син Йотама, юдейським царем.

- ² Було Ахазові 20 років, як він став царем, і царював він 16 років у Єрусалимі. Він не чинив до вподоби Господеві, Богу своєму, як Давид, його предок,
- ³ а ходив дорогою ізраїльських царів, і навіть сина свого перевів через вогонь, ідучи за гідотами народів, що Господь прогнав був перед лицем синів Ізраїля.
- ⁴ Він приносив жертви та воскурення на узвишсях і на горбах і під кожним зеленим деревом.
- ⁵ Тоді Рацион, араміський цар, і Пеках, син Ремалії, ізраїльський цар, двинулися війною проти Єрусалиму і облягли його, та не могли його завоювати.
- ⁶ Того часу едомський цар прилучив Елат назад до Едому й вигнав юдеїв з Елату, а едомії прийшли й осілись там аж по цей день.
- ⁷ Тоді Ахаз послав послів до Тіглатпілесара, асирійського царя, сказати: “Я слуга твій і син твій! Прийди й визволь мене з руки араміського царя та з руки ізраїльського царя, що встали проти мене.”
- ⁸ Взяв Ахаз срібло й золото, що було в Господньому храмі та у скарбницях царського палацу, і послав як дарунок асирійському цареві.
- ⁹ Вислухав його асирійський цар і вирушив проти Дамаску, здобув його, одвів мешканців його в Кір, а Раціона вбив.
- ¹⁰ Цар Ахаз пішов у Дамаск назустріч Тіглатпілесарові, асирійському цареві, і побачивши жертвник, що був у Дамаску, послав Ахаз, священникові Урії зразок жертвника та взірець усієї його роботи.
- ¹¹ Священик Урія спорудив жертвника точнісінько так, як Ахаз наказав був з Дамаску, і спорудив його священик Урія ще перед тим, як цар Ахаз прийшов з Дамаску.

- ¹² А як прийшов цар із Дамаску, подививсь на жертovníк, приступив до нього й, зійшовши на нього,
- ¹³ приніс на ньому своє всепалення й свою офіру, вилив свою ливну жертву й скропив жертovníк кров'ю своїх мирних жертв.
- ¹⁴ Мідний жертovníк, що стояв перед Господом, переніс із-перед храму, де він був між новим жертovníком та Господнім храмом, і поставив його з боку нового жертovníка, на північ.
- ¹⁵ Цар Ахаз дав такий наказ священикові Урії: "На великому жертovníку приноси́тимеш рані́шнє всепалення й вечірню офіру, і всепалення від царя з його офірою, і всепалення всіх людей землі з їхньою офірою та з їхніми ливними жертвами; ти виливатимеш на нього всю кров всепалення й усю кров мирних жертв. Про мідний же жертovníк я поміркую."
- ¹⁶ Священик Урія зробив усе так, як наказав йому цар.
- ¹⁷ Цар Ахаз позривав краї підставок і усунув з них умивальницю; зняв море з мідних биків, що були під ним, і поставив його на кам'яній підлозі.
- ¹⁸ Задля асирійського царя він усунув з Господнього храму критий хідник суботній, що був збудований при храмі, й надвірний вхід для царя.
- ¹⁹ Решта дій Ахаза, що він чинив, записана в літописній книзі юдейських царів.
- ²⁰ І спочив Ахаз зо своїми батьками, і поховали його коло батьків його в Давидгороді. На місце його став царем його син Єзекія.

РОЗДІЛ: 17

На дванадцятому році Ахаза, юдейського царя, став Осія, син Ели, царем над Ізраїлем у Самарії й царював 9 років.

² Він чинив те, що Господеві не доподобило, однак не так, як ізраїльські царі, що були перед ним.

³ Проти нього виступив Салманассар, асирійський цар, і Осія зробивсь його підданим і платив йому данину.

⁴ Як же асирійський цар викрив, що Осія був зрадливий, - він послав був послів до Со, єгипетського царя, і не платив асирійському цареві звичайної щорічної данини, - то посадив його зв'язаного в тюрму.

⁵ І рушив асирійський цар проти усього краю, наступив на Самарію і держав її в облозі 3 роки.

⁶ На дев'ятому році Осії здобув асирійський цар Самарію й одвів Ізраїля в Асирію й оселив їх у Халаху, при Хаворі, річці в Гозані, та по мідянських містах.

⁷ А сталося так тому, що сини Ізраїля согрешили перед Господом, Богом своїм, що вивів їх з Єгипетської землі, з-під руки фараона, єгипетського царя, і шанували інших богів,

⁸ і ходили звичаями народів, яких Господь вигнав з-перед синів Ізраїля.

⁹ Сини Ізраїля чинили недобрі речі перед Господом, своїм Богом, і зводили собі узвишся по всіх своїх містах, почавши від вартових башт до міст-твердинь.

¹⁰ Вони ставили собі кам'яні стовпи й ашери на кожному високому горбі й під кожним деревом зеленим,

¹¹ і кадили там на всіх узвишсях так, як народи, яких Господь вигнав був перед ними, і чинили погані вчинки, викликаючи гнів Господній.

- 12** Вони служили бовванам, про яких Господь наказав їм: “Не чинить цього!”
- 13** Все ж таки Господь остерігав Ізраїля й Юду через усіх своїх пророків і всіх видючих, кажучи: “Наверніться від ваших лихих доріг та пильнуйте заповіді мої та установи мої, згідно з усім законом, який я заповідав вашим батькам і який послав вам через моїх слуг, пророків.”
- 14** Але вони не слухали, вони були більш тугошиї, ніж батьки їхні, що не вірили Господеві, Богу своєму.
- 15** Вони відкинули його установи й його завіт, що він заключив був з їхніми батьками, і перестороги його, якими остерігав їх, і пішли за марнотами та й самі стали марнотою, наслідуючи народи, що були навкруги них, хоч Господь забороняв їм чинити те, що вони чинили.
- 16** Вони покинули всі заповіді Господа, Бога свого, і зробили собі вилиті подоби, двох бичків; зробили собі ашери й поклонялися усім військам небесним, і служили Ваалові.
- 17** Вони провадили через вогонь своїх синів та своїх дочок, ворожили й чарували; вони пускались на те, що Господеві не довподоби, викликаючи його гнів.
- 18** І розгнівався Господь вельми на Ізраїля, і відкинув його від свого обличчя. Зосталось тільки коліно Юди.
- 19** Але й Юда не пильнував заповідей Господа, Бога свого, і пішов звичаями, що завів Ізраїль,
- 20** і Господь відкинув усіх потомків Ізраїля, покарав їх, видав їх у руки хижакам, і нарешті прогнав їх з-перед себе.
- 21** Коли ж ізраїльтяни відлучилися від Давидового дому, і зробили царем Єровоама, сина Навата, Єровоам відвернув Ізраїля від Господа, і ввів їх у тяжкий гріх.
- 22** Сини Ізраїля ходили в усіх гріхах Єровоама, які він чинив; вони не відступали від них,
- 23** аж покіль Господь не відкинув Ізраїля від лиця свого, як казав був через своїх слуг, пророків. Він виселив Ізраїля з його землі в Асирію аж по цей день.
- 24** І привів асирійський цар людей з Вавилону, з Кути, з Авви, з Хамату і з Сефарваїму та й оселив замість синів Ізраїля по самарійських містах; вони зайняли Самарію й жили по її містах.
- 25** Але що в перші часи, як почали там жити, вони не шанували Господа, Господь наслав на них левів, що їх роздирали.
- 26** І дано знати асирійському цареві: “Ті народи, що ти переслав і осадив по самарійських містах, не знають закону тамтешнього Бога, тому й наслав він на них левів, що їх вигублюють, бо вони не знають закону тамтешнього Бога.”
- 27** Тоді асирійський цар повелів: “Виправте туди одного із священників, що ви виселили звідти; нехай піде й живе там та нехай навчить їх закону тамтешнього Бога.”
- 28** От і прийшов один із священників, що були виселені з Самарії, та осівсь у Бетелі й вчив їх, як їм шанувати Господа.
- 29** Та, попри те, кожний народ наробив собі власних богів і поставив їх у капищах по узвишшях, що їх звели були самарійці, - кожний народ по містах, де осілись.
- 30** Люди з Вавилону зробили Суккот-Бенота, люди з Кути зробили Нергала, люди з Хамату зробили Ашіму;
- 31** аввії зробили Нівхаза й Тартака, сефарвії ж палили своїх дітей у вогні на честь Адрамелеха й Анамелеха, богів сефарвійських.

- ³² Разом з тим вони почитали Господа й поставили собі з-поміж себе священиків по узвишсях, що й приносили жертви у капищах по узвишсях.
- ³³ Господа вони почитали, але й богам своїм служили звичаєм народів, із-між яких виведено їх.
- ³⁴ Аж по цей день чинять вони давнім звичаєм. Вони не шанують Господа й не чинять за уставами й за обрядами його, та за законом і за заповіддю, що Господь наказав синам Якова, що йому дав ім'я Ізраїль.
- ³⁵ Господь уклав був з ними союз і повелів їм: "Не почитайте інших богів, не поклоняйтесь їм, не служіть їм і не жертвуйте їм
- ³⁶ а Господа, що вивів вас з Єгипетської землі великою потугою й простягнутою рукою, - його почитайте. йому поклоняйтесь і йому жертвуйте,
- ³⁷ й установи та обряди, закон та заповіді, що він написав вам, пильнуйте, щоб виконували їх по всі дні, а інших богів не почитайте.
- ³⁸ Союзу, що я уклав з вами, не забувайте й інших богів не почитайте.
- ³⁹ Лише Господа, Бога вашого, почитайте, і він визволить вас із руки всіх ворогів ваших."
- ⁴⁰ Та вони не слухали й чинили за давніми своїми звичаями.
- ⁴¹ Отак народи ті почитали Господа й служили також своїм бовванам. Та й діти їхні й діти дітей їхніх чинять так, як їхні батьки чинили, аж по цей день.

РОЗДІЛ: 18

На третьому році Осії, сина Ели, ізраїльського царя, став Єзекія, син Ахаза, юдейським царем.

- ² Було йому 25 років, як став царем, і царював він 29 років у Єрусалимі. Мати його звалась Авія, дочка Захарії.
- ³ Він чинив те, що Господеві було до вподоби, цілком так, як чинив Давид, його предок.
- ⁴ Він зніс узвишся, розбив кам'яні стовпи, порубав ашери, розторощив мідного змія, що зробив був Мойсей, бо того часу сини Ізраїля кадили йому й звали його Нахуштан.
- ⁵ Він уповав на Господа, Бога Ізраїля, і такого, як він, не було між усіма юдейськими царями, ні після нього, ні перед ним.
- ⁶ Він був відданий Господеві й не відступав від нього, а пильнував заповіді його, що Господь заповідав Мойсеєві.
- ⁷ Тому й Господь був з ним, і за що б він не брався, йому щастило. Він повстав проти асирійського царя й перестав йому служити.
- ⁸ Він побив філістимлян аж до Гази, аж до її границь, від вартових башт аж до міст-твердинь.
- ⁹ На четвертому році царя Єзекії, тобто на сьомому році Осії, сина Ели, ізраїльського царя, вирушив Салманассар, асирійський цар, проти Самарії, обложив її
- ¹⁰ і здобув її. По 3 роках, тобто на шостому році Єзекії, а на дев'ятому році Осії, ізраїльського царя, Самарію здобуто.
- ¹¹ І виселив асирійський цар Ізраїля в Асирію й оселив їх у Халаху, при Хаворі, річці в Гозані та по мідянських містах,
- ¹² бо вони не слухали голосу Господа, Бога свого, і порушували його союз. З усього,

що заповідав Мойсей, слуга Господній, вони не слухали й не робили нічого.

13 На чотирнадцятому році царя Єзекії двигнувся Санхериб, асирійський цар, проти усіх укріплених юдейських міст і опанував їх.

14 Тоді Єзекія, юдейський цар, послав до асирійського царя в Лакіш, сказати: “Я провинився. Іди назад від мене, і я принесу тобі все, що накладеш на мене.” І наклав асирійський цар на Єзекію, юдейського царя, 300 талантів срібла й 30 талантів золота.

15 Єзекія віддав усе срібло, що знайшлося у Господньому храмі й у скарбницях царського палацу.

16 Того ж часу зняв Єзекія золото з дверей і одвірків Господнього храму, що Єзекія, юдейський Цар, поклав був золотом; і віддав його асирійському цареві.

17 Та асирійський цар послав із Лакішу в Єрусалим до царя Єзекії головного отамана, головного урядовця й головного підчасного з великим військом. Пішли вони, підійшли під Єрусалим і стали коло водогону вищого ставу, що на дорозі до поля шаповала.

18 І кликали вони царя. Вийшов до них Еліяким, син Хілкії, що був над палацом, писар Шевна та Йоах, син Асафа, окличник.

19 Головний підчасний до них промовив: “Скажіть там Єзекії: Так говорить великий цар, цар асирійський: Що то за надія, на яку ти так покладався?”

20 Гадаєш, що пусті слова можуть бути на війні замість розумної ради й сили? На кого ото покладаєшся, що збунтувався проти мене?

21 О, знаю: Ти покладаєшся на оту опору з надламаної тростини, на Єгипет, що кожному, хто на неї обіпреться, заб'ється в руку і її проколе. Отакий фараон, єгипетський цар, для всіх, що покладаються на нього.

22 Коли ж ви мені скажете: Ми на Господа, Бога нашого, покладаємось, - то чи це ж не той самий, що його узвишся та жертovníки поноси́в Єзекія, повелівши Юді та Єрусалимові: Перед цим тільки жертovníком, в Єрусалимі, маєте поклонятись?

23 Тож бийся об заклад з моїм паном, аси-рійським царем: я дам тобі 2 000 коней, коли спроможешся дістати до них верхівців.

24 І де вже тобі приневолити до відступу хоч би й одного з найменших слуг мого пана? Та ти покладаєшся на Єгипет заради колісниць та комонних!

25 Хіба ж я без Господньої волі прийшов на це місце, щоб його спустошити? Господь сказав мені: Іди проти цієї землі й спустош її!”

26 Тоді Еліяким, син Хілкії, Шевна та Йоах сказали головному підчасному: “Розмовляй, будь ласка, з твоїми рабами по-арамійському, бо ми розуміємо цю мову; не говори до нас по-юдейському, щоб не розуміли люди, оті на мурі.”

27 А головний підчасний їм на те: “Хіба мій пан послав мене до твого пана й до тебе, щоб ці слова сказати, а не до тих людей, що сидять на мурі, щоб їли свій кал і пили свою сечу разом з вами?”

28 І виступив головний підчасний і крикнув на весь голос по-юдейському й промовив: “Слухайте слово великого царя, асирійського царя!

29 Нехай вас Єзекія не зводить, бо він не зможе визволити вас із моєї руки.

30 Нехай Єзекія не подає надії на Господа, кажучи: Господь напевно визволить нас, це місто не потрапить у руки асирійському цареві.

31 Не слухайте Єзекії, бо так говорить асирійський цар: Зробіть мир зо мною, піддайтеся мені, і кожний їстиме свій виноград і смокви й питиме із своєї ритви,

32 покі́ль я прийду й заберу вас у таку землю, як ваша, у землю, багату на пшеницю й на вино, землю, багату на хліб і на виноград, у землю маслин і меду, і будете жити,

не помрете. Тож не слухайте Єзекії, бо він вас зводить, кажучи: Господь вас визволить!

33 Хіба боги народів визволили, кожен свою землю, з рук асирійського царя?

34 Де боги Хамату й Арфаду? Де боги Сефарваїму, Єни й Івви? Де боги Самарії? Чи ж визволили вони Самарію з моєї руки?

35 Котрий з усіх богів земель визволив свою землю з моєї руки? І Господь мав би визволити Єрусалим з моєї руки?"

36 Мовчав народ, не відповідав йому ні слова бо такий був наказ від царя: "НЕ відповідайте йому."

37 А Еліяким, син Хілкії, що був над палацом, писар Шевна та Йоах, син Асафа, окличник, прийшли з роздертою одежею до Єзекії та й донесли йому слова головного підчашого.

РОЗДІЛ: 19

Почувши те, цар Єзекія роздер на собі одежу, покритися веретищем і пішов у Господній храм;

2 Еліякіма ж, що був над палацом, писаря Шевну й старших із священиків, покритих веретищами, послав до пророка Ісаї, сина Амоса.

3 Вони промовили до нього: "Так говорить Єзекія: День смутку, кари й сорому - день цей, бо діти ось-ось мають прийти на світ, але сили нема вродити.

4 Може Господь, Бог твій, чувши усі слова головного підчашого, якого послав його пан, асирійський цар, зневажати живого Бога, покарає за ті слова, що Господь, Бог твій, чув. Помолись же за останок, що зоставсь."

5 Як же прийшли слуги царя Єзекії до Ісаї, відрік їм Ісая:

6 "Скажіть вашому панові: Так говорить Господь: Не лякайся тих слів, що їх ти чув, що ними хулили мене слуги асирійського царя.

7 Ось я нашлю на нього такого духа, що він почує вістку, і повернеться у свою землю, і у своїй землі поляже від меча."

8 Головний підчаший повернувся назад і знайшов асирійського царя при облозі Лівни, бо перечув був, що той відійшов від Лахішу.

9 Як же почув, що про Тірхаку, етіопського царя, говорили: "Ось він вирушив, щоб воювати з тобою", то знову послав до Єзекії послів сказати:

10 "Скажіть так Єзекії, юдейському цареві: Не давай твоєму Богові, на якого ти покладаєшся, зводити тебе словами: Місто Єрусалим, мовляв, не попаде в руки асирійському цареві.

11 Сам здоров чув, що асирійські царі зробили з усіма землями, як вони їх спустошили! І тобі б одному врятуватись?

12 Хіба боги народів, яких зруйнували мої предки, їх визволили, як от Гозан, Харан, Рецеф та мешканців Едену, що в Талассарі?

13 Де цар хаматський, цар арфадський, цар міста Сефарваїму, Єни й Івви?"

14 Взяв Єзекія листа з рук послів і, прочитавши його, пішов у Господній храм і розгорнув його перед Господом.

15 І молився Єзекія перед Господом і говорив: "Господи, Боже Ізраїля, що возсідаєш на херувимах! Ти один Бог над усіма царствами землі, ти сотворив небо й землю.

16 Прихили, Господи, вухо твоє й вислухай; відкрий, Господи, очі твої й споглянь.

Слухай слова Санхериба, якими він прислав хулити Бога живого.

17 Одно є правда, Господи, що асирійські царі спустошили народи й землі,

18 і повкидали богів їхніх у вогонь, бо то ж і не боги, а діло рук людських, дерево й камінь, тим і могли їх понівечити.

19 Але тепер, Господи, Боже наш, вирятуй нас із його руки, благаю, щоб усі царства на землі зрозуміли, що тільки ти, Господи, Бог.”

20 Тоді Ісая, син Амоса послав до Єзекії сказати: “Так говорить Господь, Бог Ізраїля: Я вислухав твою молитву до мене проти Санхериба, асирійського царя.”

21 Ось те слово, що виповів Господь на нього: “Гордить тобою, сміється з тебе дівиця, дочка Сіону; хитає головою позад тебе дочка Єрусалиму.

22 Кого хулив, зневажав? На кого підняв голос і звисока глянув очима? На Ізраїлевого Святого!

23 Через твоїх послів хулив ти Господа й сказав: На моїх численних колісницях я зійшов на верхи гір, у нетрі на Ливані, рубав його найвищі кедри, найдобріші його кипариси, добравсь до самого його кінця, аж до густого його лісу.

24 Я розкопував і пив чужі води, висушував стопами моїх ніг усі єгипетські канали.

25 Чи ти чував? Вже давніх-давен я це приготував, і за старих часів я це намислив, а тепер виконую, щоб обернути в купи руїн міста-твердині.

26 Мешканці їхні безсилі, налякані, збентежені, стали, немов трава на полі, немов зелене билля, немов трава на покрівлі, немов збіжжя під східнім вітром.

27 Чи ти сидиш, чи ти виходиш, чи ти входиш - усе я знаю.

28 За те, що ти біснувався на мене та що твоє зухвальство вразило мої вуха, я тобі заправлю моє кільце у ніздрі, мої зубела у твій рот, і заверну тебе назад дорогою, якою ти прибув.

29 Ось тобі знак: Цього року їстимете, що впаде на землю, на другий рік - що само вродить, на третій же рік сійте й жніте, садіть виноградники й їжте плід їхній.

30 Останок же дому Юди, що зостанеться живим, пустить знову вниз коріння, і плід угорі вродить,

31 бо з Єрусалиму вийде решта; те, що врятується, - з гори Сіону. Горливість Господа сил це зробить!

32 Тому ось що говорить Господь про асирійського царя: Не ввійде він у це місто, стріли туди не пустить, не виступить зо щитом проти нього і не насипле проти нього валу.

33 Дорогою, якою він прийшов, повернеться назад; у місто це не ввійде - слово Господнє.

34 Я захищу це місто, я його урятую заради мене самого й заради слуги мого Давида.”

35 Тієї ж самої ночі вийшов ангел Господній і побив у асирійському таборі 185 000, і як повставали рано-вранці, - аж ось усі ті лежать трупом, мертві.

36 Рушив Санхериб, асирійський цар, повернувся походом назад і сидів у Ніневії.

37 Одного разу, як він припав до землі, в храмі свого бога Нісроха, убили його мечем сини його Адрамелех і Сарецер і втекли в країну Арарат. На місце його став царем син його Асархаддон.

РОЗДІЛ: 20

- Т**ого часу занедужав Єзекія на на смерть. Прийшов до нього пророк Ісаї, син Амоса, і сказав йому: “Так говорить Господь: Упорядкуй дім твій, бо вмирати, не одужаєш.”
- ² Єзекія обернувся обличчям до стіни й так молився до Господа, кажучи:
- ³ “Ой Господи! Спогадай, що я ходив по правді й із щирим серцем перед тобою та робив, що тобі доподобило.” Та й заплакав Єзекія вголос.
- ⁴ Ісаї ж іще не був вийшов із середнього двору, аж ось надійшло до нього таке слово Господнє:
- ⁵ “Повернись і скажи Єзекії, князеві мого народу: Так говорить Господь, Бог предка твого Давида: Почув я твою молитву й побачив твої сльози. Я оздоровлю тебе: на третій день підеш у Господній храм.
- ⁶ Я додам тобі віку 15 років і вирятую тебе й це місто з руки асирійського царя; я захищу це місто заради мене й заради слуги мого Давида.”
- ⁷ І сказав Ісаї: “Принесіть фігової мазі.” І принесли й приклали до боляка, і він одужав.
- ⁸ Єзекія ж сказав до Ісаї: “А який знак тому, що Господь мене оздоровить та що на третій день піду в Господній храм?”
- ⁹ Відповів Ісаї: “Ось який знак буде тобі від Господа, що Господь зробить те, що сказав: Хочеш, щоб тінь на десять ступенів посунулась наперед чи на десять ступенів повернулась назад?”
- ¹⁰ І сказав Єзекія: “Не трудно на десять ступенів посунутись наперед. Ні! Нехай на десять ступенів повернеться назад.”
- ¹¹ Тоді пророк Ісаї візав до Господа, і тінь на соняшнім годиннику Ахаза відступила 10 ступенів назад.
- ¹² Того часу вавилонський цар Меродах-Баладан, син Баладана, прислав листа й гостинця Єзекії, бо він чув, що Єзекія був нездужав.
- ¹³ Єзекія зрадів на те й показав послам усі комори зо скарбами, і срібло, і золото, і пахощі, і дорогі масті, і склад зброї, й усе, що було в його скарбниціях. Не було нічого, чого б не показав їм Єзекія у своїх палаці й у всіх своїх володіннях.
- ¹⁴ Тоді пророк Ісаї прийшов до царя Єзекії й спитав його: “Що ті люди говорили й звідки вони прийшли до тебе?” Єзекія відповів: “З далекої землі прийшли вони, з Вавилону.”
- ¹⁵ Ісаї спитав: “Що вони бачили в твоєму палаці?” Єзекія відповів: “Бачили все, що є в моїм палаці. Нема нічого у моїх скарбниціях чого б я їм не показав.”
- ¹⁶ І сказав Ісаї до Єзекії: “Вислухай слово Господнє:
- ¹⁷ Прийде час, коли все, що є в твоїм палаці, й що твої батьки до цього дня зібрали, буде перевезене в Вавилон; нічого не зостанеться, каже Господь.
- ¹⁸ А й твоїх синів, що вийдуть із тебе, що ти появиш, візьмуть, і будуть вони скопцями в палаці вавилонського царя.”
- ¹⁹ Єзекія сказав до Ісаї: “Добре слово Господнє, що ти сказав.” Він думав собі: “Чому ж би й ні? Аби тільки був мир і безпека, покість мого віку!”
- ²⁰ Решта дій Єзекії, всі його подвиги, та як він зробив став і водогін і провів воду в місто, те записано в літописній книзі юдейських царів.
- ²¹ І спочив Єзекія зо своїми батьками. На місце його став царем його син Манассія.

Було Манассії 20 років, як став царем, і царював він 55 років у Єрусалимі. Мати його звалась Хефціва.

² Він чинив те, що Господеві було не доподоби, перейняв гидоти тих народів, що їх Господь прогнав перед синами Ізраїля.

³ Він відбудував знов узвишся, що батько його Єзекія зруйнував був, поставив жертovníк Ваалові, зробив Ашеру, як робив Ахав, ізраїльський цар, і поклонявся усьому військові небесному, і служив йому.

⁴ Спорудив також жертovníки й у Господньому храмі, що про нього Господь сказав: "В Єрусалимі покладу моє ім'я."

⁵ Побудував в обох дворах Господнього храму жертovníки всьому війську небесному.

⁶ І провів сина свого через вогонь, і ворожив та віщував, і позаводив викликачів мертвих та знахурів; багато поганого чинив перед Господом, викликаючи його гнів.

⁷ Поставив тесаного боввана Ашери, що його зробив у храмі, що про нього говорив Господь Давидові й його синові Соломонові: "В цьому храмі й у Єрусалимі, що я вибрав з усіх колін Ізраїля, покладу я моє ім'я навіки.

⁸ Я не допущу більше, щоб нога Ізраїля блукала далеко від землі, яку я дав батькам їхнім, аби тільки вони дбали, щоб чинити, як я повелів їм, за законом, що заповідав їм слуга мій Мойсей."

⁹ Та вони не послухали; а Манассія довів їх до того, що вони чинили гірше, ніж ті народи, що Господь вигубив був перед синами Ізраїля.

¹⁰ Тоді Господь промовив через своїх слуг пророків:

¹¹ "За те, що Манассія, юдейський цар, чинив такі гидоти, коїв понад усе те, що виробляли аморії, які були перед ним, і ввів у гріх своїми бовванами й Юду,

¹² за те, -так говорить Господь, Бог Ізраїля, -я наведу на Єрусалим і на Юду таке лихо, що у кожного, хто про те почує, дзвенітиме в обох вухах.

¹³ Я протягну над Єрусалимом такий самий шнур, як над Самарією; таку саму вагу, як над домом Ахава. Я витру Єрусалим так, як витирають полумисок і, витерши, перевертають.

¹⁴ Я відкину останок мого спадкоємства й видам їх у руки їхніх ворогів; вони стануть здобиччю й лупом усіх своїх ворогів

¹⁵ за те, що чинили зло в моїх очах і гнівили мене, з того часу, як їхні батьки вийшли з Єгипту аж по цей день."

¹⁶ Манассія пролив також дуже багато безвинної крові, так що сповнив нею Єрусалим від краю до краю, окрім тих гріхів, у які він увів Юду - чинити зло в очах Господніх.

¹⁷ Решта дій Манассії, усе, що він чинив, гріхи, яких він допустився, записані у літописній книзі юдейських царів.

¹⁸ І спочив Манассія із своїми батьками, і поховали його в саду при його палаці, в саду Уззи. Замість нього став царем його син Амон.

¹⁹ Було Амонові 22 роки, як став царем, і 2 роки царював він у Єрусалимі. Мати його звалась Мешул-лемет, дочка Харуца, з Йотви.

²⁰ Він чинив те, що Господеві було не доподоби, як чинив батько його Манассія,

²¹ і ходив в усьому дорогою, якою ходив його батько, і служив бовванам, яким служив його батько, і поклонявся їм.

²² Він покинув Господа, Бога своїх предків, і не ходив Господньою дорогою.

²³ Слуги Амона змовились проти нього й убили царя в його палаці.

²⁴ Люди ж повбивали усіх тих, що були змовились проти царя Амона, й на місце його настановили царем його сина Йосію.

²⁵ Решта дій Амона, що він чинив, записані у літописній книзі юдейських царів.

²⁶ І поховали його в його гробі, в саду Уззи. Замість нього став царем його син Йосія.

РОЗДІЛ: 22

Йосії було 8 років, як став царем, і царював він 31 рік в Єрусалимі. Мати його, дочка Адаї, з Боцкату, звалась Едіда.

² Він чинив те, що Господеві було до вподоби; ходив у всьому дорогою Давида, предка свого, не відступав від неї ні праворуч, ні ліворуч.

³ На вісімнадцятому році царя Йосії послав цар писаря Шафана, сина Ацалії, сина Мешуллама, в Господній храм, з наказом:

⁴ “Іди до первосвященика Хілкії, нехай він перелічить гроші, принесені в Господній храм, що сторожі при храмовім порозі зібрали від народу,

⁵ і нехай передадуть їх наглядачам робітників, що працюють у Господньому храмі, а ці нехай роздадуть їх робітникам у Господньому храмі на направу зіпсованого в храмі: -

⁶ теслям, каменярям, мулярам та й на закуп дерева й тесаного каміння до направи храму.

⁷ Не вимагайте від них рахунку з грошей, переданих до їхніх рук, бо вони оруднують чесно.”

⁸ Первосвященик Хілкія сказав писареві Шафанові: “Я знайшов книгу Закону в Господньому храмі.” І подав Хілкія Шафанові книгу, і той читав її.

⁹ Потім повернувся писар Шафан до царя й доніс йому про справу, кажучи: “Слуги твої зібрали гроші, що знайшлись у храмі, і передали їх наглядачам робітників, що при Господньому храмі.”

¹⁰ Далі писар Шафан оповів цареві: “Священик Хілкія дав мені книгу.” І Шафан читав її перед царем.

¹¹ Почувши слова книги Закону, цар роздер на собі одержу.

¹² І повелів він священикові Хілкії, Ахікамові, синові Шафана, Ахборові, синові Міхаї, писареві Шафанові й Асаї, царському урядовцеві:

¹³ “Йдіть, спитайте Господа за мене й за народ і за всю Юдею щодо слів цієї книги, що знайдено, бо великий має бути гнів Господній, що запалав на нас за те, що батьки наші не слухали цієї книги й не робили усього того, що там написано.”

¹⁴ І пішов священик Хілкія з Ахікамом, Ахбором, Шафаном та Асаєю до пророчиці Хулди, жінки Шаллума, сина Тікві, сина Хархаза, що доглядав одержу, - жила ж вона в Єрусалимі, в другій ділянці, - і розмовляли з нею.

¹⁵ Вона їм відповіла: “Так говорить Господь, Бог Ізраїля: Скажіть чоловікові, що послав вас до мене:

¹⁶ Так говорить Господь: Ось я наведу лихо на це місце й на його мешканців; всі ті слова, що в книзі, яку читав юдейський цар.

¹⁷ Тому що вони покинули мене й кадили іншим богам, щоб гнівити мене усіма вчинками своїх рук, запалав гнів мій проти цього місця - і не погасне.

¹⁸ Цареві ж юдейському, що послав вас спитати Господа, ось що скажіть: Так говорить Господь, Бог Ізраїля: Слова, що ти чув, здійсняться.

¹⁹ Але тому, що твоє серце зворушилося й ти впокорився перед Господом, почувши те, що я висказав проти цього місця й проти його мешканців, що стануть жахом і прокляттям для інших, тому, що ти роздер на собі одежу й плакав передо мною, і я теж вислухав тебе, - слово Господнє, -

²⁰ і, власне, тому я прилучу тебе до твоїх батьків; ти зійдеш у твій гріб у мирі й очі твої не побачать усього того лиха, що я наведу на це місце.” І вони принесли цареві відповідь.

РОЗДІЛ: 23

Тоді цар послав скликати до себе всіх старших юдейських і єрусалимських.

² І пішов цар у Господній храм, а з ним всі юдейські мужі й усі єрусалимські мешканці, й священники, й пророки, й увесь народ, від малого до великого, і прочитав перед ними голосно всі слова з книги союзу, що знайдено в Господньому храмі.

³ Цар став на підвищенні й заключив союз перед Господом, зобов'язуючись ходити слідом за Господом і пильнувати його заповіді, накази і його установи з усього серця й з усієї душі, виконувати слова союзу, написані в цій книзі. Увесь народ прийняв союз.

⁴ І повелів цар первосвященикові Хілкії й нижчому священикові та сторожам при порозі винести з Господнього храму увесь посуд, зроблений для Ваала, для Ашери й для всього війська небесного. Він спалив його за Єрусалимом, на полях Кедрон, а попіл з нього вивіз у Бетел.

⁵ Він скасував жерців, що завели були юдейські царі і що кадили на узвишсях, по юдейських містах і по єрусалимських околицях, а й тих, що кадили Ваалові, сонцеві, місяцеві, сузір'ям і всьому війську небесному.

⁶ Повелів винести Ашеру з Господнього храму за Єрусалим, у Кедрон-долину, і спалити в Кедрон-долині, і розтоптати на порошок, а порошок той розкидати по гробах простого люду.

⁷ Зруйнував кімнати розпусників, що були в Господньому храмі, де жінки ткали завіси для Ашери.

⁸ Далі привів усіх священників із юдейських міст і знечестив узвишся, де ці священники кадили, від Геви до Версавії, і зруйнував узвишся посвячене козлам, що було при вході у ворота Єгошуї, міського голови, ліворуч, коли входити через ворота в місто.

⁹ Однак ті священники узвиш не сходили на Господній жертовник у Єрусалимі, хоч їли неквашений хліб посеред своїх братів.

¹⁰ Він знечестив і Тофет, що в Бен-Гінном-долині, щоб ніхто більш не проводив свого сина чи дочку через вогонь на честь Молоха.

¹¹ Усунув коней, що юдейські царі поставили були на честь сонця при вході в Господній храм, коло кімнати скопця Натан-Мелеха, у Парварімі; колісниці ж сонцеві спалив вогнем.

¹² Жертovníки на даху горішньої світлиці Ахаза, що їх зробили були юдейські царі, і жертovníки, що їх зробив був Манассія в обох дворах Господнього храму, цар зруйнував, розбив їх, а порошок з них кинув у Кедрон-потік.

¹³ Узвишся перед Єрусалимом, на південь від Оливної гори, що побудував був Соломон, ізраїльський цар, Астарті, гидоті сидонській, і Кемошеві, гидоті моавській, та Молохові, мерзоті аммоніїв, цар знечестив;

¹⁴ порозбивав кам'яні стовпи, порубав ашери й наповнив місце, де вони були,

людськими кістками.

15 Та й жертовника, що був у Бетелі, і висоту, що побудував Єровоам, син Навата, який увів Ізраїля в гріх, і того жертовника й узвишся він зруйнував, розбив їх каміння і стер на порошок, і спалив Ашеру.

16 Дивлячись навкруги себе, побачив Йосія гроби, що були на горі, і послав позабирати з тих гробів кості, і спалив їх на жертовнику, і так знечестив його, за словом Господнім, що виповів був Божий чоловік, коли Єровоам стояв при жертовнику під час свята.

17 Далі спитав Йосія: “Що то за пам'ятник, що я там бачу?” Міські люди йому відповіли: “Це гріб Божого чоловіка, що прийшов був з Юдеї й прорік ті речі, що ти вчинив над бетелівським жертовником.”

18 І повелів Йосія: “Лишіть його, нехай ніхто не торкає його костей!” Так його кості й zostалися цілими разом з кістками пророка, що приходив із Самарії.

19 Йосія усунув також усі будівлі на узвишсях по самарійських містах, що побудували були ізраїльські царі, щоб гнівити Господа. Він зробив з ними те саме, що зробив у Бетелі.

20 Усіх жерців узвиш, які були там, він повбивав на жертовниках і палив на них людські кості. Потім повернувся у Єрусалим.

21 Цар дав такий наказ усьому народові: “Святкуйте Пасху в честь Господа, Бога вашого, як написано у цій книзі союзу.”

22 Такої Пасхи не було святковано від часів, коли судді правили Ізраїлем і за весь час ізраїльських царів та юдейських царів.

23 Аж; на вісімнадцятому році царя Йосії святковано таку Пасху на честь Господа в Єрусалимі.

24 Йосія викорінив також викликачів мертвих і знахурів, домовиків, бовванів і всі ті гидоти, що можна було побачити в Юдейській землі й у Єрусалимі, щоб увійшли в силу слова закону, написані в книзі, що найшов у Господньому храмі священник Хілкія.

25 Перед ним не було такого царя, як він, що обернувся б з усього серця, з усієї душі й з усієї сили до Господа, повнотою за законом Мойсея, та й після нього не було такого, як він.

26 Однак же, Господь не скасував свого палкого гніву, що ним роз'ярився був проти Юди за всю ту досаду, якої йому завдав Манассія.

27 Господь постановив: “Юду теж я усуну з-перед мого обличчя, як усунув Ізраїля; я відкину це місто, Єрусалим, що я був вибрав, і храм, що про нього я був сказав: Там буде моє ім'я.”

28 Решта дій Йосії, й усе, що він чинив, записане у літописній книзі юдейських царів.

29 За його часів вирушив фараон Нехо, єгипетський цар, на допомогу асирійському цареві на Ефрат-ріку. Цар Йосія вийшов йому назустріч, але Нехо вбив його, ледве його побачив.

30 Слуги повезли його мертвого на колісниці з Мегідо; вони привезли його в Єрусалим і поховали в його гробі. Тоді люди взяли Йоахаза, сина Йосії, помазали його й зробили його царем на місце його батька.

31 Було Йоахазові 23 роки, як став царем, і царював він 3 місяці в Єрусалимі. Мати його, дочка Єремії, з Лівни, звалась Хамутала.

32 Він чинив те, що було Господеві не до вподоби, цілком так, як робили його батьки.

33 У Ріалі, у Хамат-країні, фараон Нехо, скинув його з царства в Єрусалимі, і наклав на землю данину - 100 талантів срібла й талант золота.

- ³⁴ Фараон Нехо зробив царем Еліякіма, сина Йосії, замість батька його Йосії, і перемінив ім'я його на Йоакима, а Йоахаза взяв і відвів у Єгипет, де він і вмер.
- ³⁵ Йоаким дав фараонові срібло й золото, але мусів був розцінити землю, щоб виплатити фараонові гроші, яких цей домагався. Від кожного, як кого оцінувано, брав він срібло й золото, щоб дати фараонові Нехо.
- ³⁶ Було Йоакимові 25 років, як став царем, і царював він 11 років у Єрусалимі. Мати його, дочка Падаї, з Руми, звалася Зевіда.
- ³⁷ Він чинив те, що Господеві було не до вподоби, цілком так, як робили його батьки.

РОЗДІЛ: 24

- З**а його часів Навуходоносор, вавилонський цар, двигнувся проти нього, і Йоаким служив йому 3 роки, та потім знову збунтувався проти нього.
- ² Тоді Господь наслав на нього ватаги халдеїв, араміїв, моавитян і аммоніїв; наслав їх на Юду щоб знищити його, за словом, що Господь сказав був через слуг своїх пророків.
- ³ Це сталось над Юдою за Господнім велінням, щоб відкинути його від свого обличчя за гріхи Манассії та за все, що він коїв,
- ⁴ а й за невинну кров, що він пролив, сповнивши Єрусалим безвинною кров'ю. Господь не хотів простити.
- ⁵ Решта дій Йоакима й все, що він чинив, записане в літописній книзі юдейських царів.
- ⁶ І спочив Йоаким із своїми батьками. Замість нього став царем його син Йоахин.
- ⁷ Єгипетський цар не виходив більш із свого краю, бо вавилонський цар забрав усе, що належало єгипетському цареві, від Єгипетського потоку до Ефрат-ріки.
- ⁸ Було Йоахинові 18 років, як став царем, і царював він 3 місяці в Єрусалимі. Мати його, дочка Елнатана, з Єрусалиму, звалась Нехушта.
- ⁹ Він чинив те, що Господеві було не до вподоби, цілком, як чинив його батько.
- ¹⁰ Того часу слуги Навуходоносора, вавилонського царя, двигнулися на Єрусалим, і місто опинилось в облозі.
- ¹¹ Навуходоносор, вавилонський цар, теж рушив проти міста, тим часом, як слуги його облягали.
- ¹² Тоді Йоахин, юдейський цар, вийшов до вавилонського царя, сам він і мати його, і слуги його, і князі його, і скопці його, і вавилонський цар узяв їх, на восьмому році свого царювання.
- ¹³ Забрав він усі скарби Господнього храму, і скарби царського палацу, розбив увесь золотий посуд, що зробив був Соломон, ізраїльський цар, для Господньої святині, - як прорік був Господь.
- ¹⁴ Він забрав увесь Єрусалим у полон, усіх князів, усіх заможних - 10 000, усіх майстрів і слюсарів. Зостались лише прості, вбогі селяни.
- ¹⁵ Він відвів Йоахина в Вавилон, цареву матір та царевих жінок і його скопців і значних землі також забрав з Єрусалиму в Вавилон у полон.
- ¹⁶ Забрав також вавилонський цар усіх видатних - 7000, майстрів і слюсарів - 1000, усіх здатних до війни, і відвів їх у Вавилон у неволю
- ¹⁷ Замість Йоахина вавилонський цар зробив царем Маттанію, його дядька, і перемінив його ім'я на Седекію.

¹⁸ Було Седекії 21 рік, як став царем, і царював він 11 років у Єрусалимі. Мати його, дочка Єремії, з Лівни, звалась Хамутала.

¹⁹ Він чинив те, що Господеві було не доподобити, цілком, як чинив Йоаким.

²⁰ А сталося це через гнів Господній проти Єрусалиму та Юди, так що Господь відкинув їх від свого обличчя. І Седекія збунтувався проти вавилонського царя.

РОЗДІЛ: 25

На дев'ятому році його царювання, на десятому місяці, десятого дня місяця прийшов Навуходоносор, вавилонський цар, з усім своїм військом проти Єрусалиму, отаборився проти нього й вишикував проти нього башти.

² І отак місто було в облозі аж до одинадцятого року царя Седекії.

³ А на дев'ятий день четвертого місяця голод у місті став сильний, і простолюддя не мало що їсти.

⁴ Тоді зроблено пролом у місті, і цар з усіма військовими утік уночі через ворота між двома мурами, що коло царського саду, - халдеї ж були навкруги міста, - та й пустився дорогою Арава,

⁵ але халдейське військо погналося за царем і наздогнало його в єрихонській долині, тим часом, як його військо розбіглося геть від нього.

⁶ Халдеї упіймали царя й повели його до вавилонського царя у Рівлу, а цей вирік над ним засуд.

⁷ Він повелів убити синів Седекії перед його очима, самому ж Седекії виколов очі, закував у кайдани й відвів у Вавилон.

⁸ На п'ятому місяці, сьомого дня місяця, - це було на дев'ятнадцятому році Навуходоносора, вавилонського царя, прибув у Єрусалим Невузардан, начальник охорони, слуга вавилонського царя,

⁹ та й спалив Господній храм і царський палац, усі будинки в Єрусалимі, усі, що були більші, пустив димом.

¹⁰ Халдейське військо, що було під начальником охорони, зруйнувало мури навкруги Єрусалиму.

¹¹ Решту людей, що zostались були в місті, утікачів, що перекинулись були до вавилонського царя, і решту простих людей вивів Невузардан, начальник охорони.

¹² А з бідних людей краю начальник охорони лишив трохи, щоб обробляли виноградники й поля.

¹³ Мідні стовпи, що були в Господньому храмі, підніжжя й мідне море, що було в Господньому храмі, халдеї розбили й мідь з них забрали у Вавилон.

¹⁴ Забрали й казани, лопатки, ножі, миски, і весь мідний посуд, що вживано при службі.

¹⁵ Забрав також начальник охорони і кадилиці, й чаші, - все, що тільки було з золота й із срібла.

¹⁶ А щодо двох стовпів, до єдиного моря й підніжків, що зробив Соломон для Господнього храму, то міді, що пішла на весь той посуд, не було й ваги.

¹⁷ Ліктів 18 заввишки був один стовп, а на ньому мідний вершок, а заввишки 5 ліктів був вершок; навкруги каменя була сітка і гранатові яблучка - все мідне. Так само й другий стовп.

¹⁸ Начальник охорони взяв у полон первосвященника Сераю, нижчого священника

Софонію та трьох сторожів при порозі.

19 А з міста взяв одного скопця, що був начальником над військовими, п'ять найближчих до царя двораків, що були в місті, писаря військового начальника, що набирал людей до військової служби, та 60 чоловік із простих людей, що були в місті.

20 Взяв їх Невузардан, начальник охорони, та й повів до вавилонського царя у Рівлу,

21 а вавилонський цар велів їх повбивати в Ріалі, у Хамат-країні. Так виселено Юду далеко від його краю.

22 Над людьми ж, що zostалися у юдейській землі, що їх залишив Навуходоносор, вавилонський цар, поставив він начальником Годолію, сина Ахікама, сина Шафана.

23 Як же почули всі військові начальники й їхні люди, що вавилонський цар настановив Годолію, прийшли до Годолії у Міцпу. То були: Ізмаїл, син Натанії; Йоханан, син Кареаха; Серая, син Танхумета з Нетофи, та Язанія, син Маахатія, - самі вони й їхні люди.

24 Годолія залявся їм і їхнім людям і сказав їм: "Не бійтеся служити халдеям; осідайтесь на землі й служіть вавилонському цареві, і добре вам буде."

25 Та сьомого місяця прийшов Ізмаїл, син Натанії, сина Елішами, з царського роду, а з ним 10 чоловік, і вбив на смерть Годолію, а й юдеїв та халдеїв, що були при ньому в Міцпі.

26 Тоді увесь народ від найменшого до найбільшого рушив з військовими отаманами й пішов у Єгипет, бо боялись халдеїв.

27 На тридцять сьомому році вигнання Йоахіна, юдейського царя на дванадцятому місяці, двадцять сьомого дня місяця Евіл-Меродах вавилонський цар, у тім році, коли став царювати, змилювався над Йоахіном, юдейським царем, і вивів його з тюрми.

28 Він розмовляв з ним прихильно й дав йому місце вище, ніж місце других царів, що були з ним у Вавилоні.

29 Йоахін перемінів невільницьку одежу й їв увесь час із царського столу, поки віку його.

30 Його щоденне утримання давалось йому від царя, день-у-день, поки віку його.

For other languages please go to www.wordproject.org